

บทความวิจัย

เรื่อง ภาพสะท้อนสังคมญี่ปุ่นในงานจิตรกรรมของ เท็ตสึยะ อิซิดะ

โดย

นางสาวอภิญญา แซ่เจ็ย

รหัสนักศึกษา 05540667

เสนอ

อาจารย์สุพิชฌาย์ แสงสุขเอี่ยม

บทความวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษารายวิชา 450109 การศึกษาเอกเทศ

สาขาวิชาเอเชียศึกษา คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ภาคการศึกษาปลาย ปีการศึกษา 2557

ชื่อเรื่อง ภาพสะท้อนสังคมญี่ปุ่นในงานจิตรกรรมของ เท็ตสึยะ อิซิดะ

ชื่อผู้วิจัย นางสาว อภิญญา แซ่เจี๊ยง รหัสนักศึกษา 05540667

อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์สุพิชชา แสงสุขเอี่ยม

ปีการศึกษา 2557

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาศึกษาเรื่องราวของภาพวาดในงานศิลปะแบบเหนือจริง วิเคราะห์สิ่งที่ศิลปินต้องการสื่อให้คนดูเข้าใจ เปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่างระหว่างภาพวาดในงานศิลปะแบบเหนือจริงของเท็ตสึยะ อิซิดะ กับศิลปินตะวันตกที่มีชื่อเสียงได้แก่ ซัลวาดอร์ ดาลี, มักซ์ แอนสท์ และ เรเน่ มากริตต์ โดยศึกษาด้วยการค้นคว้าข้อมูลจากแหล่งข้อมูลทั้งภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และภาษาญี่ปุ่น ในประวัติความเป็นมาของศิลปะแบบเหนือจริงและประวัติร่วท้งผลงานของศิลปินต่างๆ เลือกรูปภาพของเท็ตสึยะ อิซิดะ และศิลปินตะวันตกเพื่อนำมาวิเคราะห์ในด้านความหมาย แล้วเปรียบเทียบเพื่อหาความแตกต่างของภาพวาดในงานศิลปะแบบเหนือจริง

ผลการศึกษาพบว่าภาพวาดในงานศิลปะแบบเหนือจริงของเท็ตสึยะ อิซิดะ กับศิลปินตะวันตกมีทั้งความเหมือนและความแตกต่างกัน การสร้างสรรค์ผลงานของศิลปินตะวันตกล้วนมีแนวคิด ปรัชญา การต่อต้านเหตุผล การต่อต้านศาสนา ในขณะที่ผลงานของเท็ตสึยะ ไม่ได้มีแนวคิด ลึกซึ้งเกี่ยวกับแนวคิด ปรัชญา และไม่ได้ต่อต้านศาสนา แต่เป็นการต่อต้านสังคมทุนนิยม และมีการใช้ผู้หญิงสื่อความหมายในภาพวาดในแง่ที่แตกต่างกัน แต่สิ่งที่ปรากฏคล้ายกันในงานของเท็ตสึยะ อิซิดะ และศิลปินตะวันตกคืออารมณ์ความบีบคั้นทางการเมืองและสังคม ตลอดจนการที่สงครามโลกครั้งที่ 1 และ 2 กระทบถึงชีวิตของตัวศิลปินเอง ซึ่งแต่ละผลงานของศิลปินล้วนมาจากความรู้สึคนึกคิด ทศนคติ และ ความอัดอั้นตันใจ ที่สื่อสารออกมาจากภาพให้ผู้ชมได้รับรู้

สารบัญ

หัวข้อ	หน้า
บทคัดย่อ	ข
สารบัญ.....	ค
สารบัญภาพ.....	ง
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	4
1.3 ขอบเขตการศึกษา.....	4
1.4 ขั้นตอนการศึกษา.....	4
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
1.6 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	5
บทที่ 2 ประวัติ เท็ดสีย์ะ อิชิตะ.....	10
2.1 ผลงานของเท็ดสีย์ะ อิชิตะ.....	13
บทที่ 3 ศิลปะเหนือจริง (Surrealism).....	23
3.1 ศิลปินคนสำคัญในกลุ่มเซอร์เรียลลิซึม.....	25
3.2 ผลงานของจิตรกรตะวันตกที่มีชื่อเสียงในศิลปะเหนือจริง.....	28
บทที่ 4 วิเคราะห์ผลงานของเท็ดสีย์ะ อิชิตะ.....	43
บทที่ 5 สรุปและอภิปรายผล.....	58
บรรณานุกรม.....	59

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 1 ผลงานของ เท็ดสียะ อิชิตะ	13
ภาพที่ 2 ผลงานของ เท็ดสียะ อิชิตะ	13
ภาพที่ 3 ผลงานของ เท็ดสียะ อิชิตะ	14
ภาพที่ 4 ผลงานของ เท็ดสียะ อิชิตะ	14
ภาพที่ 5 ผลงานของ เท็ดสียะ อิชิตะ	15
ภาพที่ 6 ผลงานของ เท็ดสียะ อิชิตะ	15
ภาพที่ 7 ผลงานของ เท็ดสียะ อิชิตะ	16
ภาพที่ 8 ผลงานของ เท็ดสียะ อิชิตะ	16
ภาพที่ 9 ผลงานของ เท็ดสียะ อิชิตะ	17
ภาพที่ 10 ผลงานของ เท็ดสียะ อิชิตะ.....	17
ภาพที่ 11 ผลงานของ เท็ดสียะ อิชิตะ	18
ภาพที่ 12 ผลงานของ เท็ดสียะ อิชิตะ	18
ภาพที่ 13 ผลงานของ เท็ดสียะ อิชิตะ	19
ภาพที่ 14 ผลงานของ เท็ดสียะ อิชิตะ	19
ภาพที่ 15 ผลงานของ เท็ดสียะ อิชิตะ	20

ภาพที่ 16 ผลงานของ เท็ดสีย์อะ อิชิตะ	20
ภาพที่ 17 ผลงานของ เท็ดสีย์อะ อิชิตะ	21
ภาพที่ 18 ผลงานของ เท็ดสีย์อะ อิชิตะ	21
ภาพที่ 19 ผลงานของ เท็ดสีย์อะ อิชิตะ	22
ภาพที่ 20 ผลงานของ เท็ดสีย์อะ อิชิตะ	22
ภาพที่ 21 The Great Masturbator	28
ภาพที่ 22 Soft Construction with Boiled Beans: Premonition of Civil War	29
ภาพที่ 23 Sleep	30
ภาพที่ 24 The Persistence of Memory	31
ภาพที่ 25 Swans Reflecting Elephants	32
ภาพที่ 26 Young Virgin Auto-Sodomized by the Horns of Her Own Chastity	33
ภาพที่ 27 Geopoliticus Child Watching the Birth of the New Man.....	34
ภาพที่ 28 Pieta or Revolution by Night.....	35
ภาพที่ 29 The Fireside Angel.....	36
ภาพที่ 30 Europe after the Rain, II	37
ภาพที่ 31 The Antipope.....	38
ภาพที่ 32 Men Shall Know Nothing of This	39
ภาพที่ 33 The Mysteries of the Horizon	40

ภาพที่ 34 The collective invention.....	41
ภาพที่ 35 The Lovers II	42

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เท็ตสึยะ อิซิดะ จิตรกรรมชาวญี่ปุ่น มีผลงานเป็นที่รู้จักในแนวภาพวาดเสียดสีสังคม ซึ่งได้รับความสนใจไม่เพียงแต่เฉพาะในประเทศญี่ปุ่นเท่านั้น แต่ยังได้รับความนิยมในหลายประเทศรวมทั้งประเทศไทยอีกด้วย ภาพวาดที่ดูแปลกตา ให้ความรู้สึกหดหู่ และน่ากลัว ทำให้เกิดกระแสวิพากษ์วิจารณ์ถึงแนวคิดที่มาของภาพ และสิ่งที่ศิลปินต้องการจะสื่อสารกับผู้ชม

เท็ตสึยะ อิซิดะ เกิดเมื่อวันที่ 16 มิถุนายน 1973 น้องคนสุดท้องของลูกชายสี่คน พ่อเป็นสมาชิกคนหนึ่งของรัฐสภาส่วนแม่เป็นแม่บ้าน จบการศึกษาชั้นมัธยมปลายในปี 1992 ช่วงเวลานั้นเป็นช่วงที่พ่อแม่และโรงเรียนมีแรงกดดันอยากให้อิซิดะเลือกเส้นทางในด้านวิชาการแล้วพัฒนาอาชีพเป็นครูหรือนักเคมี ซึ่งต่อมาช่วงเวลาดังกล่าวได้ปรากฏในบางส่วนของภาพวาดของเขาที่แสดงถึงความคาดหวังของสังคมที่มีต่อเยาวชน หลังจากนั้นอิซิดะเข้าเรียนที่ Musashino Art University ในเอกการออกแบบนิเทศศิลป์ และจบการศึกษาในปี 1996 พ่อแม่ของอิซิดะไม่พอใจเกี่ยวกับการเลือกเส้นทางอาชีพของเขา ดังนั้นในระหว่างที่เรียนมหาวิทยาลัยพ่อแม่ของเขาจึงปฏิเสธที่จะให้การสนับสนุนทางการเงิน หลังจากเรียนจบมหาวิทยาลัยอิซิดะและผู้กำกับภาพยนตร์อิซามุ ฮิราบายาชิซึ่งเป็นเพื่อนตั้งแต่สมัยมหาวิทยาลัย ได้รับการสนับสนุนจากบริษัทมัลติมีเดียให้ก่อตั้งบริษัทร่วมกัน และให้เป็นผู้เข้าร่วมในโครงการผสมผสานภาพยนตร์และศิลปะ เมื่อต้องเผชิญกับความยากลำบากในช่วงที่เศรษฐกิจญี่ปุ่นถดถอยในปี 1990 บริษัทร่วมทุนของพวกเขาจึงเปลี่ยนไปกลายเป็นบริษัทออกแบบกราฟิก แต่ในภายหลังอิซิดะออกจากบริษัทในที่สุดและหันมาพัฒนาอาชีพของตัวเองในฐานะศิลปินเดี่ยว ต่อมาในปี 1997-2005 อิซิดะได้ทำงานในฐานะศิลปินอย่างเต็มตัว และประสบความสำเร็จโดยได้รับรางวัล และคำยกย่อง ชื่นชม จากผู้ที่ชื่นชอบในงานศิลปะอย่างล้นหลาม อีกทั้งยังมีการจัดแสดงนิทรรศการรูปภาพของตนอีกหลายครั้ง วันที่ 23 พฤษภาคมในปี 2005 อิซิดะทำอัตวินิบาตกรรมด้วยการกระโดดลงไปที่รถไฟไปทำงานถึงแก่ความตายด้วยวัยเพียง 31 ปี

ในช่วงเวลาที่อิซิดะมีชีวิตอยู่นั้นเป็นช่วงแห่งการเปลี่ยนผ่านเข้าสู่ญี่ปุ่นยุคใหม่ เป็นช่วงเวลาที่เศรษฐกิจญี่ปุ่นมีอัตราการเติบโตต่ำ ตลอดจนสภาพเศรษฐกิจระหว่างประเทศที่ทรุดหนักลงเรื่อยๆ

มีอิทธิพลอย่างมากต่อชีวิตของชาวญี่ปุ่น โดยก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านความคิดและการดำเนินชีวิต ชาวญี่ปุ่นมีค่านิยมที่ต่างกันไปมากขึ้น และชาวญี่ปุ่นจำนวนมากให้ความสำคัญกับการแสดงออกและการแสวงหาเป้าหมายส่วนบุคคล สภาพสังคมโดยเฉพาะสังคมเมืองที่ผู้คนต่างดิ้นรนแข่งขันกันในทุกด้าน ส่งผลให้เด็กและเยาวชนยุคในยุคนั้นมีการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านลบและด้านบวกที่น่าจับตามอง การเปลี่ยนแปลงด้านดีได้แก่ มีความมั่นใจในตนเอง กล้าคิดกล้าทำมากกว่าแต่ก่อน

ขณะเดียวกันการเปลี่ยนแปลงด้านลบที่มักจะได้ยิน เช่น เด็กรุ่นใหม่ไม่ใส่ใจผู้อื่นและสังคมเท่าที่ควร ขาดความไม่รับผิดชอบ ไม่หนักเอาเบาสู้อ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ลดลง นิยมความบันเทิงมากกว่าสาระความรู้ มหาวิทยาลัยโตเกียวกล่าวว่า ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่เป็นคุณลักษณะประจำชาติของคนญี่ปุ่น แต่เมื่อเข้าสู่ยุคเมจิ (ค.ศ.1869-1912) เป็นต้นมาญี่ปุ่นพัฒนาตนเองให้ทันสมัย วิถีดำเนินชีวิตคนญี่ปุ่นเริ่มเกี่ยวกับการบริโภคมากขึ้น เข้าไปเกี่ยวข้องกับเทคโนโลยี เริ่มหันหลังให้กับชีวิตแบบดั้งเดิมและเน้นความต้องการตนเองเป็นหลัก ช่วงศตวรรษ 1970 ญี่ปุ่นผลิตสินค้าเพื่อบริโภคภายในประเทศครั้งละมากๆ ส่งผลให้คนญี่ปุ่นเป็นนักบริโภคนิยม เด็กที่เกิดช่วง 1970s-1980s หรือช่วงเบบี้บูม แทบไม่มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ กลายเป็นเด็กที่เน้นความต้องการตนเองเป็นหลัก จนแทบไม่มีค่านิยมแบบคนญี่ปุ่นดั้งเดิม (มาโกโตะ, 2549) สภาพแวดล้อมที่อิซิดะเติบโตขึ้นมาที่หล่อหลอมให้เขามีแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานที่แตกต่าง มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว ทำให้ผลงานของอิซิดะโดดเด่นขึ้นมา

ท่ามกลางจิตรกรญี่ปุ่นจำนวนมาก ผลงานของเท็ตสึยะ อิซิดะ มักสะท้อนให้เห็นภาพในด้านมืดของวิถีชีวิตของคนญี่ปุ่น เอกลักษณ์ในภาพวาดของเท็ตสึยะ อิซิดะ แสดงออกถึงการไม่มีความสุข และบ่อยครั้งที่ร่างกายของมนุษย์ถูกแยกชิ้นเป็นส่วนหนึ่งของเครื่องจักรหรือวัตถุอื่นๆ

ผลงานของเท็ตสึยะ อิชิดะ เป็นงานศิลปะแบบ “Surrealism” หรือ ศิลปะเหนือจริง ศิลปะเหนือจริงเริ่มขึ้นตอนต้นของศตวรรษที่ 20 ในประเทศฝรั่งเศส มีรูปแบบรากฐานมาจากกลุ่ม ดาดา (Dada) โดยนักทฤษฎีหลักประจำกลุ่มก็คือ อองเดร เบรตง มีจุดหมายอยู่ที่การคลี่คลายสภาพ อันขัดแย้งระหว่างระยะห่างของความฝันและความเป็นจริง โดยถ่ายทอดออกมาในงานศิลปะด้วยวิธี ต่างๆ กัน เช่น สร้างภาพซึ่งดูเหนือจริงหรือถึงขั้นหลอน หรือพัฒนาเทคนิคด้านภาพที่จะช่วยถ่ายทอด ความฝันหรือจิตใต้สำนึกออกมา งานของกลุ่มนี้จึงมักเกี่ยวข้องกับทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของซิกมันด์ ฟรอยด์ที่ว่า มนุษย์ทุกคนอยู่ภายใต้อิทธิพลของจิตไร้สำนึก ซึ่งเราฝังความอยากอันมิได้ชัดเงลาเอาไว้ จนทำให้รู้สึกว่าการปาเถื่อนยังมีได้หายไปจากมนุษย์ หากแต่หลบอยู่ในส่วนลึกของจิตใจ

เอกลักษณ์ของศิลปะเหนือจริงก็คือการใช้สิ่งที่เรียกว่า ความบังเอิญ (Chance) มาเป็นส่วนหนึ่งในการ นำเสนอผลงานโดยเฉพาะการหยิบเอาสิ่งของสองอย่าง หรือมากกว่านั้นซึ่งไม่มีความเกี่ยวข้องกัน มาวางไว้ด้วยกัน เหมือนเป็นการพบกันโดยบังเอิญที่ก่อให้เกิดความหมาย แม้แต่ละอย่างจะไม่มี ความเกี่ยวข้องกันเลย แต่เมื่อมาอยู่ร่วมกันในพื้นที่เดียวกัน ก็ย่อมจะกระตุ้นให้ผู้ชมเกิดจินตนาการและ ความรู้สึกถึงเอกภาพแบบใหม่ ซึ่งไม่ขึ้นกับเหตุผลหรือตรรกะใดๆ ในโลกกายภาพ รูปแบบผลงาน ศิลปะจะใช้วิธีการนำเอาสิ่งที่เป็นสภาวะปกติวิสัยตั้งแต่ 2 สิ่งที่คุณเข้ากันไม่ได้มาจัดรวมประกอบกัน และแต่งเติมผสมผสานให้ดูเป็นสิ่งเดียวกันอย่างกลมกลืน รวมถึงการเชื่อมโยงความรู้สึกสัมผัสและ ประสบการณ์ทางการเห็นให้สอดคล้องกับ ความคิด เชื่อมโยงให้เป็นเรื่องใหม่ (จิระพัฒน์ พิตรปรีชา, 2552 : 102)

ศิลปะเหนือจริงเปรียบเสมือนการขบถต่อค่านิยมของชนชั้นกลางตลอดจนขนบและกฎเกณฑ์ ทุกชนิดเพื่อให้ได้มาซึ่งเสรีภาพในการแสดงออกซึ่ง “ตัวตนภายใน” หรือ “ความคิดบริสุทธิ์” หรือ “จิตไร้สำนึก” ที่ถูกเก็บกดไว้ต้องการแสงหรือบรรลุถึงความจริงสูงสุดอันเกิดจากการผสมรวม ของ ความฝันกับความจริงแห่งโลกภายนอก กล่าวคือ ต้องการแสดงออกซึ่งความรู้สึกนึกคิดภายในออกมา อย่างเสรีในทุกรูปแบบ โดยปราศจากการควบคุมใดๆทั้งสิ้น (สดชื่น ชัยประสาธน์, 2539 : 95)

เมื่อพิจารณาจากการภาพวาดของเท็ตสึยะ อิชิดะแล้ว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาและทำความเข้าใจ ในสิ่งที่ตัวศิลปินต้องการจะสื่อสารออกมาผ่านทางภาพวาดซึ่งเป็นมาจากบริบททางสังคม ช่วงเวลานั้นเกิดการเปลี่ยนแปลงอะไรขึ้นบ้าง ด้วยการวิเคราะห์สิ่งที่ปรากฏอยู่ในภาพวาดโดยอาศัย ความรู้ด้านสุนทรียศาสตร์

เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาประเมินผลงานศิลปะว่ามีคุณค่าทางด้านความงาม ทางด้านสาระ และทางด้าน
อารมณ์ความรู้สึกอย่างไร

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาเรื่องราวในภาพเขียนของเท็ตสึยะ อิชิตะ
2. เพื่อศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบงานศิลปะเหนือจริง ระหว่างเท็ตสึยะ อิชิตะ กับ
จิตรกรตะวันตก

1.3 ขอบเขตการศึกษา

วิเคราะห์สิ่งที่จิตรกรต้องการสะท้อนผ่านภาพวาดโดยใช้ข้อมูลบริบททางสังคมเป็น
ส่วนประกอบ จำนวน 15 ภาพ และศึกษาภาพของจิตรกรที่โด่งดัง เป็นที่รู้จักดี ในศิลปะเหนือจริงคน
อื่นๆ ได้แก่ ซัลวาดอร์ ดาลี, มักซ์ แอนสท์, เรเน่ มากริตต์ เป็นต้น

1.4 ขั้นตอนการศึกษา

1. ค้นคว้ารายชื่อศิลปินญี่ปุ่นที่น่าสนใจ
2. เลือกประเด็นที่ต้องการศึกษาเกี่ยวกับศิลปินที่สนใจ
3. กำหนดที่มาและความสำคัญของปัญหา
4. ศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากแหล่งข้อมูลทั้งภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และภาษาญี่ปุ่น
5. แปลข้อมูลที่เป็นภาษาอังกฤษ และภาษาญี่ปุ่นแล้วนำมาเรียบเรียงและทำความเข้าใจ
6. เลือกรูปภาพของเท็ตสึยะ อิชิตะ ที่ต้องการศึกษา จำนวน 15 ภาพ
7. เลือกรูปภาพของจิตรกรตะวันตกที่ต้องการศึกษา จำนวน 15 ภาพ
8. ศึกษาในด้านแนวคิด ในภาพที่เลือกมา
9. วิเคราะห์ผลงานทั้งหมด
10. สรุปผลและนำเสนอผลการศึกษา

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงสิ่งเกิดขึ้นในญี่ปุ่นผ่านทางภาพวาดโดยไม่จำเป็นต้องรู้ข้อมูลมาก่อน
2. ทำให้ทราบถึงสิ่งที่เกิดขึ้นที่ตีสึยะ อิชิตะ มองญี่ปุ่นในมุมมองของเขา
3. ทำให้ทราบถึงศิลปะแบบเหนือจริงอย่างลึกซึ้ง

1.6 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ไพศาล ธีรพงศ์วิษณุพร. **จินตนาการจิตใต้สำนึกเหนือจริงอิง Surrealism**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546.

หนังสือเล่มนี้ให้ความรู้เกี่ยวกับศิลปะลัทธิ Surrealism ว่าเป็นศิลปะที่มีลักษณะประหลาด แปลกตา สะท้อนออกมาด้วยรูปทรงที่ผิดไปจากธรรมชาติ อยู่นอกเหนือสภาพความเป็นจริงที่ผู้คนคุ้นเคย ศิลปะแบบ Surrealism ถูกใช้เป็นเครื่องมือรองรับความรู้สึกนึกคิด หรือถ่ายทอดประสบการณ์เรื่องราวที่แต่ละคนปรารถนาจะนำเสนอ สะท้อนเหตุการณ์ความคิดอันเกี่ยวเนื่องกับสังคมในขณะเวลานั้น

จากข้อมูลนี้ทำให้ผู้วิจัยตระหนักถึงนัยยะสำคัญบางอย่างในภาพวาดที่ผู้วาดต้องการสื่อสารกับผู้ชม ถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในช่วงเวลานั้นๆ ซึ่งอาจเป็นไปได้ทั้งการบอกเล่าเรื่องราว สภาพความเป็นไปในสังคม ไปจนถึงการแสดงความไม่เห็นด้วย คัดค้านต่อสิ่งที่เกิดขึ้น

ลอริสเซนส์, สเตน. **ซัลวาดอร์ ดาลี เรื่องเหนือจริงยิ่งกว่าภาพเหนือจริง**. (แปลจาก Dali & I : The surreal story โดย นงนุช สิงหเดชะ) กรุงเทพมหานคร : มติชน. 2557.

หนังสือเล่มนี้ให้ความรู้เกี่ยวกับซัลวาดอร์ ดาลี ศิลปินวาดภาพแนวเหนือจริง ที่มีผลงานเป็นสินค้ายอดนิยมของเศรษฐกิจใหม่ นักลงทุน และนักธุรกิจที่แสวงหาหนทางพอกเงินผิดกฎหมาย มูลค่างานของดาลีอยู่ในระดับพันล้านดอลลาร์ ซึ่งนำไปสู่การผลิตงานออกมาขายจำนวนมากมหาศาล แต่ภายหลังความเป็นจริงได้ถูกเปิดโปง แท้จริงแล้วดาลีหลอกลวงโลกศิลปะมานานกว่า 30 ปี ภาพสำคัญหลายชิ้นที่แสดงในพิพิธภัณฑ์ทั่วโลกเป็นภาพที่ดาลีให้คนอื่นวาดแทน จึงสรุปได้ว่าในโลกแห่งความเป็นจริงดาลีคือผู้สร้างเรื่องราวเหนือจริงด้วยการขายของปลอมในราคาแพง

จากข้อมูลนี้ผู้วิจัยจะนำไปใช้กล่าวถึงประวัติความเป็นมาของซัลวาดอร์ ดาลี และความสำเร็จ
ในฐานะจิตรกรชื่อดังของโลก

อารี สุทธิพันธ์. **ทัศนศิลป์และความงาม**. กรุงเทพมหานคร : แสงศิลป์การพิมพ์. 2532.

หนังสือเล่มนี้ให้ความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีของศิลปิน มีกระบวนการความคิดสร้างสรรค์ที่ศิลปิน
ใช้ในการสร้างผลงานเพื่อให้ผู้ชมเกิดความสนใจในผลงานสูงสุด 4 ขั้นตอน แตกต่างกันไป ได้แก่

1. การสลับตำแหน่งของเส้น รูปร่าง รูปทรง ผิวพื้น ให้แปลกไปจากเดิม
2. การสลับโยกย้ายตำแหน่งของวัตถุ
3. การสร้างให้เกิดความฉงนสนเท่ห์
4. การสลับให้เหมาะกับเวลาและสภาพการณ์

จากกระบวนการทั้ง 4 นี้ ก่อให้เกิดความแปลกใหม่ขึ้นในชิ้นงานเสมอ

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากหนังสือมาใช้ในการทำความเข้าใจรูปแบบความคิดและใช้ในการ
วิเคราะห์ผลงานของจิตรกรที่สนใจศึกษาและจิตรกรที่นำมาเปรียบเทียบ

Alexandrian, Sarane. **Surrealist Art**. London : Thames and Hudson

หนังสือเล่มนี้ให้ความรู้เกี่ยวกับลัทธิเหนือจริงตั้งแต่ต้นกำเนิดในช่วงต้น 1960 จากบทบาท
ของผู้เขียนในฐานะการเป็นเลขานุการของอังเดรผู้ก่อตั้งลัทธิเหนือจริง ซึ่งประกอบไปด้วยข้อมูลของ
จิตรกรที่เป็นที่รู้จักดี เช่น ซัลวาดอร์ ดาลี, มักซ์ แอนสท์, เรเน่ มากริตต์ ฯลฯ และยังมีข้อมูลเกี่ยวกับ
จิตรกรในลัทธิเหนือจริงที่ไม่ค่อยมีชื่อเสียงมากนักแต่ก็มีส่วนร่วมในลัทธินี้ด้วยเช่นกัน มุ่งเน้นไปที่
วิธีการที่เปิดงานศิลปะที่ถูกสร้างขึ้นเพื่อเป็นแวนตา โดยเฉพาะอย่างยิ่งชวนให้นึกถึงการเคลื่อนไหว
Fluxus (แนวศิลปะที่ต่อต้านศิลปะ) ในภายหลัง

Cardinal, Roger. & Short, Robert Stuart. **Surrealism Permanent Revelation**.

Great Britain : Studio Vista

หนังสือเล่มนี้ให้ความรู้เกี่ยวกับจุดกำเนิดและความเป็นมาของศิลปะแบบ Surrealism อย่าง
ละเอียดตั้งแต่ช่วงที่เริ่มขึ้นที่ฝรั่งเศสหลังสงครามโลกครั้งที่ 1 ครอบคลุมถึงเนื้อหาเกี่ยวกับกลุ่มผู้ก่อตั้ง
และจิตรกรชาวตะวันตกที่มีชื่อเสียงมีผลงานโดดเด่นเป็นที่รู้จักในงานศิลปะแบบ Surrealism

รวมทั้งตัวอย่างผลงานที่ได้รับความสนใจของจิตรกรแต่ละคน

จากข้อมูลนี้ผู้วิจัยใช้ประกอบการตัดสินใจเลือกจิตรกรชาวตะวันตกที่สนใจนำมาเปรียบเทียบกับเท็ตสึยะ อิซิดะ และเลือกภาพวาดที่จะนำมาวิเคราะห์

Cheeranan. **การวิเคราะห์วิจารณ์งานศิลปะ** [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ 29 ตุลาคม 2557 เข้าถึงจาก <http://cheeranan.exteen.com/20071216/entry>

เว็บไซต์นี้ให้ความรู้เกี่ยวกับ การวิเคราะห์และการประเมินคุณค่าของงานศิลปะโดยทั่วไปซึ่งพิจารณาจาก 3 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านความงาม 2. ด้านสาระ 3. ด้านอารมณ์ความรู้สึก นอกจากนี้แล้วยังได้ทราบถึงกระบวนการวิจารณ์งานศิลปะตามหลักการและวิธีการมีอยู่ 5 ประการ ได้แก่

1. ชั้นระบุข้อมูลของผลงาน
2. ชั้นตอนการพรรณนาผลงาน
3. ชั้นวิเคราะห์
4. ชั้นตีความ
5. ชั้นประเมินผล

จากข้อมูลนี้ผู้วิจัยจะนำหลักการการวิเคราะห์และการประเมินคุณค่าของงานศิลปะไปใช้ในการวิเคราะห์ผลงานของจิตรกรที่สนใจศึกษา

Karrie Larsson. (2012). **Evolving Dreams: Exploring the Japanese Encounter with French Surrealism** [online]. เข้าถึงเมื่อ 30 ตุลาคม 2557 เข้าถึงจาก dl.tufts.edu/file_assets/tufts:UA005.033.008.00001

เว็บไซต์นี้ให้ความรู้เกี่ยวกับศิลปะเหนือจริงจากฝรั่งเศสเข้าสู่ประเทศญี่ปุ่นในช่วงเวลาที่ประเทศกำลังอยู่ระหว่างการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและการเมืองครั้งยิ่งใหญ่ในช่วงปี 1920 ศิลปะเหนือจริงในญี่ปุ่นถูกนำมาใช้เพื่อตอบสนองต่อความผันผวนของความทันสมัย ล้มล้างศิลปะและวรรณกรรมแบบดั้งเดิม แล้วเริ่มต้นศิลปะใหม่รูปแบบใหม่ เพื่อบอกเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญที่เกิดขึ้นในสังคม (เช่นการเพิ่มขึ้นของการกลายเป็นอุตสาหกรรม) ศิลปะแบบเหนือจริงจึงเปรียบเสมือนความคิดที่ตกผลึกออกมาจากความปรารถนาที่จะเปลี่ยนวิถีคิดของผู้คน

จากข้อมูลนี้ผู้วิจัยจะนำมาใช้ศึกษาความสัมพันธ์ของศิลปะเหนือจริงในญี่ปุ่นและของอิทธิพลของวัฒนธรรมตะวันตกที่มีต่อประเทศญี่ปุ่น

Surrealism is? [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ 29 ตุลาคม 2557. เข้าถึงจาก

<http://sursurrealism4.blogspot.com/2013/05/blog-post.html>

เว็บไซต์นี้ให้ความรู้เกี่ยวกับเอกลักษณ์ของศิลปะเซอร์เรียลลิสม์ รูปแบบผลงานศิลปะ วิธีการแต่งเติมผสมผสานสิ่งที่แตกต่างกันให้ดูเป็นสิ่งเดียวกันอย่างกลมกลืน รวมถึงการเชื่อมโยงความรู้สึกสัมผัสและประสบการณ์ทางการเห็นให้สอดคล้องกับ ความคิด เชื่อมโยงให้เป็นเรื่องใหม่ หลักการใช้ความคิดในการสร้างผลงาน การสร้างงานจึงเป็นเหมือนการสำรวจสิ่งที่ซ่อนเร้นอยู่ภายในตัวมนุษย์ เช่น การละเมอขณะหลับ

การสร้างวิมานในอากาศขณะที่ไม่ได้หลับ การเพ้อ การสะสมภาพต่างๆไว้ในส่วนลึกของจิตใจ กลายเป็นความทรงจำและความคิด เป็นต้น สิ่งเหล่านี้เป็นตัวกระตุ้นภาพไร้สำนึกเบื้องลึกให้ไหลตรงเข้าไปสู่ความสำนึก แล้วเปลี่ยนความฝันเหล่านั้นให้มีเหตุและผลของความจริงภาพที่เกิดขึ้นในจิตได้ สำนึกจะเต็มไปด้วยสิ่งพิศดาร มหัศจรรย์ ลึกลับ ปราศจากเหตุและผล รวมถึงการใช้วิจารณ์ญาณด้านศีลธรรม สิ่งเหล่านี้ล้วนมีคุณค่าในการแสดงออกของงานจิตรกรรม

จากข้อมูลนี้ทำให้ผู้วิจัยเข้าใจความหมายของศิลปะเหนือจริง และได้นำไปใช้กล่าวถึงที่มาและความสำคัญในการศึกษางานศิลปะของเท็ตสึยะ อิชิตะ

เท็ตสึยะ อิชิตะ โนะ เสะโค (โลกของเท็ตสึยะ อิชิตะ) [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ 20 ตุลาคม 2557.

เข้าถึงจาก <http://www.tetsuyaishida.jp/>

เว็บไซต์นี้ให้ความรู้เกี่ยวกับข้อมูลของเท็ตสึยะ อิชิตะ ในหลายๆด้าน เช่น การจัดนิทรรศการ ภาพวาด การประกวด ผลงานทั้งหมดเริ่มตั้งแต่ปีที่เท็ตสึยะ อิชิตะ หันมาวาดภาพจนถึงผลงานชิ้นสุดท้ายก่อนถึงแก่กรรม รวมไปถึงข้อมูลข่าวสาร ความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับผลงานในปัจจุบัน

จากข้อมูลนี้ผู้วิจัยนำไปใช้กล่าวถึงที่มาและความสำคัญในการศึกษาผลงานของเท็ตสึยะ และจะนำไปใช้ในการเลือกภาพวาดที่สนใจวิเคราะห์

Incredible Paintings by Tetsuya Ishida [online]. เข้าถึงเมื่อ 25 พฤศจิกายน 2557.

เข้าถึงจาก <http://www.toxel.com/inspiration/2008/11/07/incredible-paintings-by-tetsuya-ishida/>

เว็บไซต์นี้ให้ความรู้เกี่ยวกับความสามารถของเท็ตสึยะ อิซิดะ ในฐานะการเป็นจิตรกรชาวญี่ปุ่นที่มีภาพวาดโด่งดังที่เป็นที่รู้จัก ที่สะท้อนให้เห็นภาพในด้านมืดของวิถีชีวิตของคนญี่ปุ่น เอกลักษณ์ในภาพวาดของเท็ตสึยะ อิซิดะ แสดงออกถึงการไม่มีความสุข และบ่อยครั้งที่ร่างกายของมนุษย์ถูกแยกชิ้นเป็นส่วนหนึ่งของเครื่องจักรหรือวัตถุอื่นๆ หลังจากทึ่สร้างผลงานภาพวาดชิ้นประมาณ 180 ภาพ ตลอดระยะเวลาเวลา 10 ปี ของเส้นทางอาชีพการเป็นจิตรกร เท็ตสึยะ อิซิดะ ก็ได้เสียชีวิตในปี 2005

จากข้อมูลนี้ผู้วิจัยได้ทำความเข้าใจถึงลักษณะภาพวาดและประเด็นโดยรวมที่เท็ตสึยะ อิซิดะ ใช้ในภาพวาดเพื่อสื่อสารให้ผู้ชมเข้าใจเกี่ยวกับประเด็น และจะนำไปใช้ประกอบการวิเคราะห์ภาพวาดที่สนใจจะวิเคราะห์ต่อไป

บทที่ 2

ประวัติ เทตสียะ อิชิตะ

ปี 1973 - เกิดเมื่อวันที่ 16 มิถุนายน จังหวัดชิซุโอกะ เมืองยาอิซู เป็นลูกชายคนสุดท้องในบรรดาพี่น้องสี่คน

ปี 1976 - เมื่ออายุ 2 ปี เข้าโรงเรียนเตรียมอนุบาลโอกาว่า มักจะขอกระดาษจากคุณครูเพื่อนำมาวาดภาพเล่นอยู่บ่อยๆ

ปี 1980 - เมื่ออายุ 6 ปี เข้าเรียนที่โรงเรียนประถมศึกษาประจำเมืองยาอิซู ถูกตามใจจนนิสัยเสีย การเตรียมความพร้อมก่อนไปโรงเรียน เช่น การบ้าน การทำความสะอาด ทำได้อย่างรวดเร็ว

ปี 1984 - เมื่ออายุ 11 ปี เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ห้าได้เป็นตัวแทนของชั้นเรียนออกแบบธงประจำห้อง จนได้รับรางวัลยอดเยี่ยมในหัวข้อ "การ์ตูนสิทธิมนุษยชน" และได้รับการสัมภาษณ์จากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น

ปี 1985 - เมื่ออายุ 12 ปี เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่หก โดยที่ตลอดช่วงชั้นประถมศึกษาตั้งแต่ปีที่หนึ่งถึงปีที่หกได้รับรางวัลยอดเยี่ยมในงานประกวดวาดภาพของโรงเรียนทุกปี

ปี 1986 - จบชั้นประถมศึกษาเมื่ออายุ 12 ปี แล้วจึงเข้าศึกษาต่อที่โรงเรียนมัธยมต้นประจำเมืองยาอิซู แม้ว่าจะอยู่ในชมรมฟุตบอล แต่การที่ได้เห็นพี่ทั้งสามคนของเขามีความก้าวหน้าในเส้นทางที่แต่ละคนมุ่งหวังไว้ ทำให้เขารู้สึกอยากจะทำในเส้นทางวาดภาพบ้าง

- ปี 1989 – เมื่ออายุ 15 ปี หนังสือรวมผลงานตอนจบชั้นมัธยมต้นทำให้เขาได้รับการชื่นชมจาก อาจารย์และได้รับคำกล่าวว่า “ในอนาคตเธอจะต้องได้รับรางวัลและมีชื่อเสียงโด่งดัง” หลังจากจบชั้นมัธยมต้นแล้วจึงเข้าเรียนชั้นมัธยมปลายที่โรงเรียนกลางประจำเมืองยาอิซู เขาชอบที่จะวาดรูปบุคคลต่างๆอยู่เพียงลำพัง โดยที่ไม่ได้เรียนด้านศิลปะแต่อย่างใด
- ปี 1991 – อายุ 17 ปี เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่หก เริ่มไปเรียนโรงเรียนกวดวิชาเพื่อเข้าศึกษาต่อ มหาวิทยาลัยด้านศิลปะ
- ปี 1992 – อายุ 18 ปี เข้าเรียนสาขาวิชาดีไซน์ ที่มหาวิทยาลัยศิลปะมุซาชิโนะ คณะจิตรกรรม สาขาวิชาออกแบบ ในโตเกียว แม้ว่าจะไปฝึกซ้อมฟุตบอลแต่ก็เข้าร่วมแค่ครั้งเดียวเท่านั้น จึงไม่ได้เป็นสมาชิกของชมรมอีกต่อไป ต่อมาได้เข้าร่วมชมรม “illustration club” แต่จะวาดเฉพาะเมื่อมีงานโรงเรียนเท่านั้น ระยะเวลาที่เทตสึยะ อิชิตะ ชื่นชอบหนังสือรวม ภาพวาดเป็นอย่างมาก โดยมีศิลปินคนโปรดคือ ทานิกุจิ โรคะโร
- ปี 1995 – เมื่ออายุ 22 ปี ในงานสัมมนาของมหาวิทยาลัย เทตสึยะได้รับการทำโฆษณาในหัวข้อ “มนุษย์กับโทรทัศน์” นอกจากนี้ยังได้รับรางวัลครั้งที่ปรีซีในงาน Graphic Art และรางวัลความยอดเยี่ยมด้านการออกแบบโฆษณาอีกด้วย
- ปี 1996 – อายุ 22 ปี สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยศิลปะมุซาชิโนะ ในขณะที่ทำงาน part-time ก็ทุ่มเทสร้างสรรค์ผลงานไปด้วย และได้รับรางวัลความยอดเยี่ยมด้านการออกแบบโฆษณา อีกครั้ง นอกจากนี้ยังเป็นผู้ได้รับรางวัลครั้งที่ปรีซีในนิทรรศการแสดงผลงานศิลปะ ของตนเองอีกด้วย
- ปี 1997 – อายุ 24 ปี ได้รับรางวัลครั้งที่ปรีซี ในนิทรรศการแสดงผลงานศิลปะ Japan visual art และได้จัดแสดงผลงานเพื่อการกุศลในนิทรรศการเครื่องวัดอุณหภูมิการ ภายใต้หัวข้อ "HOT & COOL"

ปี 1998 – อายุ 25 ปี ได้รับรางวัลและการสนับสนุนจาก Kirin Contemporary Award
จัดแสดงผลงาน “เอเชีย อาร์ว็อง-การ์ด” ในงานประมุขผลงานศิลปะชั้นนำ
คริสต์ที่ลอนดอน และได้จัดแสดงผลงานเพื่อการกุศลในนิทรรศการนาฬิกาแขวนผนัง
ภายใต้หัวข้อ “นาฬิกาสามเหลี่ยม”

ปี 1999 – อายุ 26 ปี จัดแสดงนิทรรศการเดี่ยว “นิทรรศการเท็ตสึยะ อิชิดะ”
จัดแสดงผลงานในงาน NICAF (เทศกาลศิลปะนานาชาติร่วมสมัย)
จัดแสดงผลงานเพื่อการกุศลในนิทรรศการออกแบบตุ๊กตาล้มลุกดาร์มูมะ

ปี 2000 – อายุ 27 ปี จัดแสดงผลงานเพื่อการกุศลในนิทรรศการนาฬิกา ภายใต้หัวข้อ
“มองไปในปี 2001”

ปี 2001 – อายุ 28 ปี ได้รับรางวัลในงานนิทรรศการ Vision of Contemporary Art
จัดแสดงผลงานในนิทรรศการกลุ่ม “ในวังวนของผู้คน”

ปี 2002 – อายุ 29 ปี จัดแสดงผลงานเพื่อการกุศลในนิทรรศการว่าวญี่ปุ่น ภายใต้หัวข้อ
“ว่าวทาโกะ”

ปี 2003 – อายุ 30 ปี แสดงนิทรรศการเดี่ยว “นิทรรศการเท็ตสึยะ อิชิดะ”

ปี 2005 - อายุ 31 ปี จัดแสดงผลงานเพื่อการกุศลในนิทรรศการกางเกงยีนส์ ภายใต้หัวข้อ
“ร้านกางเกงยีนส์กินซ่า”

และในวันที่ 23 พฤษภาคม เท็ตสึยะ อิชิดะ ก็ได้อัศวินบาตกรรมด้วยการกระโดดให้รถไฟทับ
(Tetsuya Ishida Profile, 2550)

2.1 ผลงานของเท็ตสึยะ อิชิดะ

ภาพที่ 1 ผลงานของเท็ตสึยะ อิชิดะ

ที่มา: Tetsuya Ishida (1995)

ภาพที่ 2 ผลงานของเท็ตสึยะ อิชิดะ

ที่มา: Tetsuya Ishida (1995)

ภาพที่ 3 ผลงานของเท็ตสึยะ อิชิดะ

ที่มา: Tetsuya Ishida (1996)

ภาพที่ 4 ผลงานของเท็ตสึยะ อิชิดะ

ที่มา: Tetsuya Ishida (1996)

ภาพที่ 5 ผลงานของเท็ตสึยะ อิชิดะ

ที่มา: Tetsuya Ishida (1997)

ภาพที่ 6 ผลงานของเท็ตสึยะ อิชิดะ

ที่มา: Tetsuya Ishida (1997)

ภาพที่ 7 ผลงานของเท็ตสึยะ อิชิดะ

ที่มา: Tetsuya Ishida (1998)

ภาพที่ 8 ผลงานของเท็ตสึยะ อิชิดะ

ที่มา: Tetsuya Ishida (1998)

ภาพที่ 9 ผลงานของเท็ตสึยะ อิชิดะ

ที่มา: Tetsuya Ishida (1999)

ภาพที่ 10 ผลงานของเท็ตสึยะ อิชิดะ

ที่มา: Tetsuya Ishida (1999)

Copyright (C) 2007 石田徹也展実行委員会

ภาพที่ 11 ผลงานของเท็ตสึยะ อิซิดะ

ที่มา: Tetsuya Ishida (2000)

Copyright(c)2007 石田徹也展実行委員会

ภาพที่ 12 ผลงานของเท็ตสึยะ อิซิดะ

ที่มา: Tetsuya Ishida (2000)

ภาพที่ 13 ผลงานของเท็ตสึยะ อิซิดะ

ที่มา: Tetsuya Ishida (2001)

ภาพที่ 14 ผลงานของเท็ตสึยะ อิซิดะ

ที่มา: Tetsuya Ishida (2001)

ภาพที่ 15 ผลงานของเท็ตสึยะ อิซิดะ

ที่มา: Tetsuya Ishida (2002)

ภาพที่ 16 ผลงานของเท็ตสึยะ อิซิดะ

ที่มา: Tetsuya Ishida (2002)

ภาพที่ 17 ผลงานของเท็ตสึยะ อิซิดะ

ที่มา: Tetsuya Ishida (2003)

ภาพที่ 18 ผลงานของเท็ตสึยะ อิซิดะ

ที่มา: Tetsuya Ishida (2003)

ภาพที่ 19 ผลงานของเท็ตสึยะ อิซิดะ

ที่มา: Tetsuya Ishida (2004)

ภาพที่ 20 ผลงานของเท็ตสึยะ อิซิดะ

ที่มา: Tetsuya Ishida (2004)

บทที่ 3

ศิลปะเหนือจริง (Surrealism)

ศิลปะแบบ “เซอร์เรียลลิซึม” หรือ ศิลปะเหนือจริง เป็น “ลัทธิ” หรือ “ขบวนการ” ทางวรรณศิลป์และทัศนศิลป์ที่เกิดขึ้นในฝรั่งเศสช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่หนึ่ง เริ่มจาก อ็องเดร เบรอตง (Andre Breton) เข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มดาดา (Dadaism) ที่มีเป้าหมายใช้ความก้าวร้าวรุนแรงเพื่อต่อต้านสงครามต่อต้านค่านิยมของชนชั้นกลางทุกชนิดรวมทั้งคริสต์ศาสนา ต้องการทำลายชนบประเพณีที่ชนชั้นกลางสะสมไว้รวมทั้งศิลปะและวรรณคดีด้วย หลังจากร่วมทำกิจกรรมกับกลุ่มดาดาอยู่ระยะหนึ่งเบรอตงกับเพื่อนก็แยกตัวออกมาตั้งกลุ่มใหม่ คือ กลุ่มเซอร์เรียลลิซึม ซึ่งยังรับเอาความก้าวร้าวมุ่งทำลายค่านิยมของชนชั้นกลางของ ดาดามาเป็นฐานแต่มุ่งสร้างค่านิยมใหม่ จากการแถลงการณ์อย่างเป็นทางการเป็นลายลักษณ์อักษรชื่อว่า “แถลงการณ์เซอร์เรียลลิซึม” (Manifeste du Surrealisme) โดยเบรอตง ได้รับการเผยแพร่เมื่อปี พ.ศ. 2467 โดยนับเอาจากการรวมตัวกันของบรรดาผู้จัดทำวรรณกรรมที่พวกเซอร์เรียลลิสต์เป็นกองบรรณาธิการ ซึ่งตอนนั้นวารสารฉบับนี้ยังคงเป็นส่วนหนึ่งของดาดาในฝรั่งเศสอันเป็นที่ศาะเดียวกับที่วอลเทอร์ เบนจามิน ได้เสนอไว้ในบทความ Surrealism: The Last Snapshot of the European Intelligentsia ซึ่งเนื้อหาสำคัญในแถลงการณ์ คือ การขบถต่อค่านิยมของชนชั้นกลางตลอดจนชนบและกฎเกณฑ์ทุกชนิดเพื่อให้ได้มาซึ่งเสรีภาพในการแสดงออกซึ่ง “ตัวตนภายใน” หรือ “ความคิดบริสุทธิ์” หรือ “จิตไร้สำนึก” ที่ถูกเก็บกดไว้ต้องการแสวงหรือบรรลุถึงความจริงสูงสุดอันเกิดจากการผสมรวมของความฝันกับความจริงแห่งโลกภายนอก กล่าวคือ ต้องการแสดงออกซึ่งความรู้สึกนึกคิดภายในออกมาอย่างเสรีในทุกรูปแบบ โดยปราศจากการควบคุมใดๆทั้งสิ้น โดยมี อ็องเดร เบรอตง เป็นผู้ริเริ่มเผยแพร่แนวคิดของกลุ่มเซอร์เรียลลิซึม เขาเคยเป็นนักเรียนแพทย์ในช่วงสงครามโลกครั้งที่หนึ่ง ซึ่งทำให้ได้มีโอกาสศึกษาแนวคิดของซิกมันด์ ฟรอยด์ (Sigmund Freud) ที่เซอร์เรียลลิซึมต่างเห็นว่าทฤษฎีเกี่ยวกับจิตไร้สำนึกของฟรอยด์มีความสำคัญยิ่งต่อชีวิตและการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมของมนุษย์

เบรอตงและพรรคพวกได้นำเอาวิธีการเชื่อมโยงเสรี (Free association) ของซิกมันด์ ฟรอยด์ มาประยุกต์ใช้กับศิลปะ โดยให้ศิลปินวาดรูปหรือเขียนสิ่งที่ลอยเข้ามาในความคิดโดยไม่ต้องสนใจเหตุผลตรรกะใดๆ งานศิลปะของเซอร์เรียลลิซึมจึงเป็นทั้งเนื้อหาและสัญลักษณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากจิตไร้สำนึก หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือเป็นการสร้างสรรค์จากโลกภายในของศิลปินและโลกที่อยู่เหนือกฎเกณฑ์ของโลกกายภาพ

สิ่งที่ทำให้เซอร์เรียลลิซึมแตกต่างจากกลุ่มที่ไม่นิยมเหตุผลจิตสำนึกอย่างดาดา หลุยส์ อารากง (Louis Aragon) หนึ่งในแกนนำคนสำคัญกล่าวว่า แนวคิดและวาทกรรมของเซอร์เรียลลิซึมนั้นเป็นผลผลิตที่เกิดจากเวลา ความแตกต่างในแง่ก็คือ เซอร์เรียลลิซึมเป็นกลุ่มที่เริ่มต้นระหว่างสงครามโลกครั้งที่ 1 และ 2 เรียกว่าเป็นขบวนการเคลื่อนไหวทางปรัชญาศิลปะ ที่แทรกตัวขึ้นมาท่ามกลางความวุ่นวาย หายนะของอารยธรรม และเซอร์เรียลลิซึมต่อต้านความจริงที่เราได้รับมาจากการไตร่ตรองขบคิดหาเหตุผล จนถึงองค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ ขหรือปรัชญาแนวปฏิฐานนิยม ด้วยว่าความจริงเหล่านี้เป็นเพียงความจริงชั้นสองซึ่งไม่สำคัญ ขหรือไม่อาจเปลี่ยนแปลงและแก้ไข ปัญหาใหญ่ๆของมวลมนุษยชาติได้ กลุ่มเซอร์เรียลลิซึมจึงมองว่าสงครามที่พรากชีวิตคนนับล้านภายในระยะเวลาไม่กี่ปีเป็นผลมาจากระบบคิดหรือจิตสำนึกที่เป็นใหญ่เหนือมนุษย์ ดังนั้นหนทางเดียวที่จะหลีกเลี่ยงมิให้เกิดสงครามซ้ำรอยอีก จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องสำรวจหาเส้นทางใหม่ (ที่ดาดาได้เริ่มไว้) ซึ่งพวกเซอร์เรียลลิซึมพบว่ามันอยู่ในห้วงความฝัน หรือดำรงอยู่ในนิยามที่จิตสำนึกและเหตุผลของเราหลับใหล

3.1 ศิลปินคนสำคัญในกลุ่มเซอร์เรียลลิซึม

เดอ คิริโก (Chirico, Giorgio de) จิตรกรชาวอิตาลีที่พวกเซอร์เรียลลิซึมชื่นชมและยกย่องผลงานของเขา ในช่วงแรกที่เสนอทัศนียภาพหรือบรรยากาศของความเร้นลับ เหนงา เศร้า และมีวัตถุที่มีความหมายบ่งชี้ในทางเพศแต่เมื่อคิริโกเปลี่ยนแนวทางการวาดภาพ พวกเซอร์เรียลลิซึมผิดหวังมาก ไม่ยอมรับให้เข้ากลุ่ม แต่กระนั้นเบรอตงก็ยกย่องนวนิยายของคิริโก เรื่อง *Hebdomeros* พ.ศ. 2472 ว่าสะท้อนถึงการผจญภัยทางจิตในลักษณะซับซ้อนเข้าใจยากแต่จริงจัง และเป็นต้นแบบของนวนิยายเรื่อง *Nadja* ของเบรอตง

เครอแวล เรอเน่ (Crevel, Rene) นักเขียน-กวีชาวฝรั่งเศสเป็นเซอร์เรียลลิซึมในยุคแรกซึ่งแยกตัวออกไปจากกลุ่มเพราะเบรอตงมองว่า “พฤติกรรมรักร่วมเพศ” ของเขาอาจบิดเบือนและทำลายเจตนาของกลุ่ม เครอแวลเข้าร่วมกับเซอร์เรียลลิซึมอีกครั้งในตอนที่เขาสมัครเข้าเป็นสมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์ฝรั่งเศส และระหว่างกลุ่มขัดแย้งกับพรรคเขาเป็นคนหนึ่งที่หาทางไกล่เกลี่ยและพยายามทำทุกวิถีทางที่จะให้เบรอตงและกลุ่มเซอร์เรียลลิซึมแสดงสุนทรพจน์ในที่ประชุม เมื่อไม่สำเร็จเข้าเสียใจมากประกอบกับความเจ็บป่วยเขาตัดสินใจฆ่าตัวตายด้วยการรมแก๊ส

ซัลวาดอร์ ดาลี (Dali, Salvador) จิตรกรชาวฝรั่งเศส เข้าร่วมกลุ่มเซอร์เรียลลิซึมในปี พ.ศ. 2472 และกลายเป็นสมาชิกที่มีบทบาทสำคัญในกลุ่ม ในช่วงพ.ศ. 2473 ดาลีกระตุ้นให้กลุ่มเน้นความสัมพันธ์กับโลกภายนอกโดยปรับให้เข้ากับแรงปรารถนาหรือจินตนาการของศิลปิน ทำให้เกิดการเชื่อมโยงระหว่างงานศิลปะกับชีวิตระหว่างผลงานกับพฤติกรรมผู้สร้างผลงาน ดาลีสนใจพัฒนาการทางวิทยาศาสตร์โดยเฉพาะแขนงจิตวิเคราะห์และชีววิทยา และได้นำมาประยุกต์ในภาพวาดของเขา เขาชอบเล่นกับ ความขัดแย้ง ทั้งในผลงานและในพฤติกรรมของตนเองเพื่อยั่วและเรียกร้องความสนใจ แต่การกระทำเช่นนี้บางครั้งก่อให้เกิดความไม่พอใจแก่กลุ่มและเบรอตง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการแสดงความชื่นชมต่อฮิตเลอร์ (Adolf Hitler) ในปี พ.ศ. 2477 ความไม่พอใจนี้ทวีขึ้นเรื่อยๆ และถึงขั้นแตกหัก ในปี พ.ศ. 2483 เบรอตงไม่ยอมให้ดาลีอยู่ในกลุ่ม กล่าวหาว่าเขาแสวงหาความสำเร็จทางการค้ามากเกินไป ทั้งยังสร้างผลงานในระยะหลังที่ “เลียนแบบตัวเอง”

มิโร โฆอัน (Miro, Joan) จิตรกรประติมากรชาวสเปน เขาสามารถเสนอความฝัน ความคิด ซ้ำๆ ภายใต้ออกมาในภาพวาดสีน้ำมันของเขาได้อย่างลื่นไหลโดยอัตโนมัติ นอกจากนี้ยังสามารถก้าวข้ามเขตแดนของงานจิตรกรรม ด้วยการทำ Papiers Colles คอลลาจประติมากรรมวัตถุ และในระหว่างที่เกิดสงครามกลางเมืองและสงครามโลกครั้งที่ 2 เขาวาดภาพสัตว์ประหลาดที่ก้าวร้าว น่ากลัว และภาพชุด “ผู้หญิง” ที่ถูกแปรสภาพ รวมทั้งภาพชุด “Las Constellations” ซึ่งภาพชุดหลังนี้กลุ่มเซอร์เรียลลิซึมได้สนับสนุนให้จัดแสดงที่นิวยอร์กในปี พ.ศ. 2485 อีกด้วย

ยุง คาร์ล (Jung, Carl) จิตแพทย์ชาวสวิส กลุ่มเซอร์เรียลลิซึมเพิ่งมาสนใจแนวคิดของเขาเมื่อหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 โดยเฉพาะในแง่การเทียบเคียงจิตวิเคราะห์กับการเล่นแร่แปรธาตุ แต่ไม่ชอบทฤษฎีของเขาเกี่ยวกับ “จิตไร้สำนึก” และวิธีการวิเคราะห์ที่เชื่อมโยงกับเรื่องศาสนา นอกจากนี้พวกเขายังชวนเคื่องที่ยุ่งร่วมมือกับพวกนาซีเพื่อทำลายทฤษฎีของฟรอยด์ ในช่วงปี พ.ศ. 2479-2483

อาร์พ จินส์ (Arp, Jean) ประติมากร จิตรกร และกวีชาวฝรั่งเศส เป็นเพื่อนสนิทของแอร์นส์ท์ หลังจากเป็นสมาชิกกลุ่มดาดา ได้ส่งผลงานจิตรกรรมมาร่วมแสดงในนิทรรศการเซอร์เรียลลิซึมครั้งแรกในปี พ.ศ. 2468 และเข้าร่วมกิจกรรมกับกลุ่มเป็นประจำนับตั้งแต่ย้ายมาตั้งหลักแหล่งในฝรั่งเศส ใน แต่มิได้เข้าเป็นสมาชิกกลุ่ม เขาเริ่มทำงานประติมากรรมจริงจังในปี พ.ศ. 2474 ทดลองทำ และเริ่มเบนความสนใจไปในทาง แอบสเตรคโดยที่มิได้ตัดไมตรีกับเบรอตงและกลุ่มเซอร์เรียลลิซึม นอกจากความสามารถทางทัศนศิลป์แล้ว อาร์พยังเขียนบทกวีได้ดีทั้งเป็นภาษาเยอรมันและฝรั่งเศส มีผู้เปรียบว่ากวีนิพนธ์ของเขาดูแปลก สนุกและมีลีลาตรงามเปรียบได้กับ “ลาวดลายดอกไม้ที่ประดับมงกุฎของเซอร์เรียลลิซึม”

อรากรง หลุยส์ (Aragon, Louis) กวีชาวฝรั่งเศส เดิมเป็นนักศึกษาแพทย์แต่ใจฝักใฝ่ทางอักษรศาสตร์เช่นเดียวกับเบรอตง หลังสงครามได้พบกับเบรอตงและซูโปลท์ที่ก่อตั้งวารสาร Litterature ร่วมกับกลุ่มตาต้าและต่อมาร่วมก่อตั้งกลุ่มเซอร์เรียลลิซึม สมัครเข้าเป็นสมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2469 และเริ่มเบนแนวคิดและกิจกรรมวรรณศิลป์จากแนวเซอร์เรียลลิซึมในที่ประชุมของพรรคคอมมิวนิสต์และแยกตัวออกจากกลุ่มเด็ดขาดในปี พ.ศ. 2478 ผลงานกวีนิพนธ์ที่สำคัญในช่วงที่เป็นสมาชิกกลุ่มเซอร์เรียลลิซึมได้แก่ Les Paysans de Paris และผลงานวิจารณ์ศิลปะที่สำคัญในช่วงนี้ ได้แก่ La Peinture au defi ซึ่งกล่าวถึงภาพคอลลาจและชี้ให้เห็นความแตกต่างของคอลลาจแบบคิวบิสต์และแบบเซอร์เรียลลิซึมตลอดจนความสำคัญของการสร้างสรรค์ anti-art เช่นในศิลปะสมัยใหม่

3.2 ตัวอย่างผลงานที่สำคัญของศิลปินในกลุ่มเซอร์เรียลลิซึม

ภาพที่ 21 The Great Masturbator

ที่มา: Salvador Dali (1929)

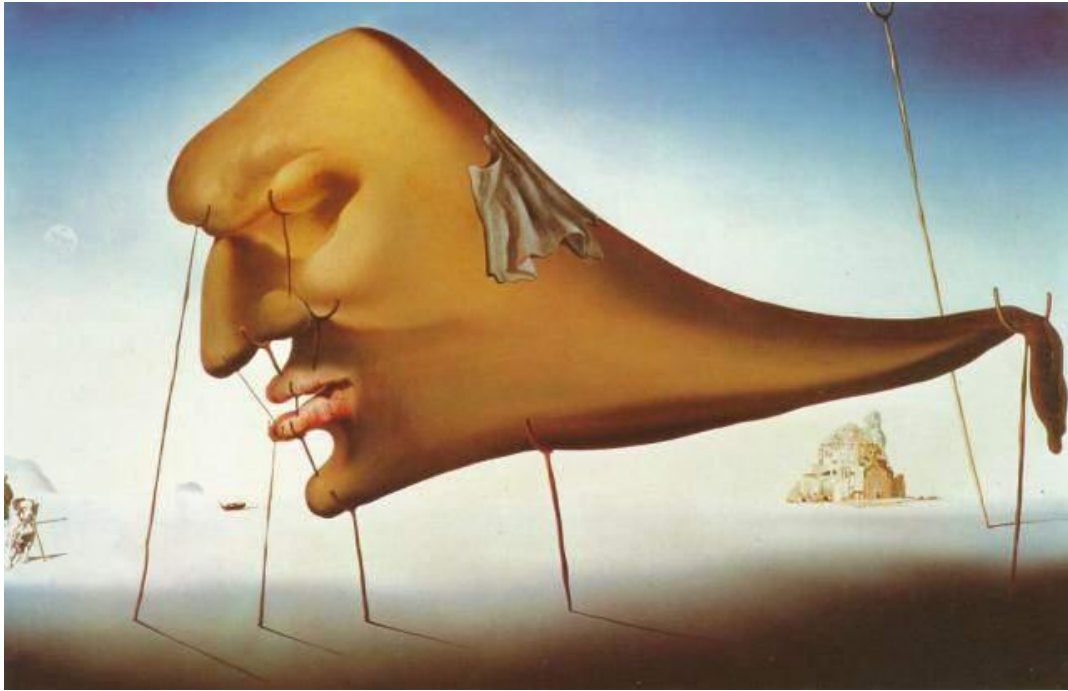
ภาพนี้เป็นหนึ่งในงานชิ้นแรกของซัลวาดอร์ ดาลี เป็นรูปก้อนหินสีเหลืองขนาดใหญ่ดูคล้ายใบหน้าของคนอยู่ในลักษณะกลับหัวคว่ำลง ด้านขวาบนเป็นผู้หญิงดูเย้ายวนใจกำลังดันหน้าอกเข้าหาดอกกลิลลี่ ริมฝีปากอยู่ใกล้กับอวัยวะเพศชาย ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงอัตลักษณ์ทางเพศของตัวศิลปินและความรู้สึกสำนึกผิด หรือความกลัวเกี่ยวกับการลงโทษ โดยศีรษะที่อยู่ทางด้านข้างหมายถึงตัวดาลีเอง ส่วนบริเวณที่ดูปากมีตัวต๊กแตนซึ่งส่วนท้องของมันกำลังถูกฝูงมดกันกิน สำหรับตัวศิลปินถือเป็นสัญลักษณ์ของการคอร์รัปชัน หรือความไม่ซื่อสัตย์

ภาพที่ 22 Soft Construction with Boiled Beans: Premonition of Civil War

ที่มา: Salvador Dali (1936)

ภาพนี้เป็นหนึ่งในผลงานที่มีชื่อเสียงของซัลวาดอร์ ดาลี เป็นภาพแห่งการต่อต้านสงคราม ภาพนี้เป็นการแสดงออกถึงการทำลายในช่วงสงครามกลางเมืองของสเปน ผู้หญิงในภาพนี้กำลังทำร้ายตัวเองเปรียบได้กับสงครามกลางเมืองที่ถือว่าเป็นการทำร้ายบ้านเมืองตัวเอง การวาดภาพนี้ไม่ได้หมายถึงการแสดงให้เห็นถึงการเลือกข้างถึงแม้ว่าจะมีหลายเหตุผลที่เขาจะเลือกข้างก็ตาม เนื่องจากน้องสาวของดาลีถูกคุมขังและถูกทรมานโดยทหารคอมมิวนิสต์ เพื่อนที่ดีจากโรงเรียนศิลปะเดียวกันกับเขาก็ถูกฆาตกรรมโดยทหารคอมมิวนิสต์เช่นเดียวกัน เพียงแต่ดาลีสะท้อนออกมาให้เห็นว่าท่ามกลางสงครามมีความยากลำบากอยู่มาก สิ่งที่พลเมืองสเปนทำได้ที่ดีที่สุดคือรับมือกับปัญหาของตัวเองให้ดีที่สุดเท่านั้น

ภาพที่ 23 Sleep

ที่มา: Salvador Dali (1937)

ภาพนี้เป็นหนึ่งในผลงานที่ประสบความสำเร็จมากที่สุดของซัลวาดอร์ ดาลี เป็นภาพเหมือนของตัวดาลีเอง กำลังหลับตา ก้มหน้าลงพื้น ใบหน้าที่ดูที่ดูชั่วร้ายถูกพยุงอย่างไม่ค่อยมั่นคงนักด้วยไม้ค้ำยันขนาดต่างๆ สื่อถึงการนอนหลับต้องเป็นอย่างสมดุลและเที่ยงตรงเพื่อให้การนอนหลับนั้นนำมาซึ่งความฝัน เนื่องจากการนอนหลับถือเป็นช่วงเวลาหนึ่งที่สำคัญสำหรับดาลีเพราะเป็นช่วงเวลาที่ทำให้หลงลืมสิ่งที่ไม่น่าพึงพอใจในชีวิต และยังเป็นขอบเขตของจิตใต้สำนึกในความหวาดระแวง ความเพ้อฝัน ซึ่งถูกซ่อนอยู่ในชีวิตจริงด้วย

ภาพที่ 24 The Persistence of Memory

ที่มา: Salvador Dali (1931)

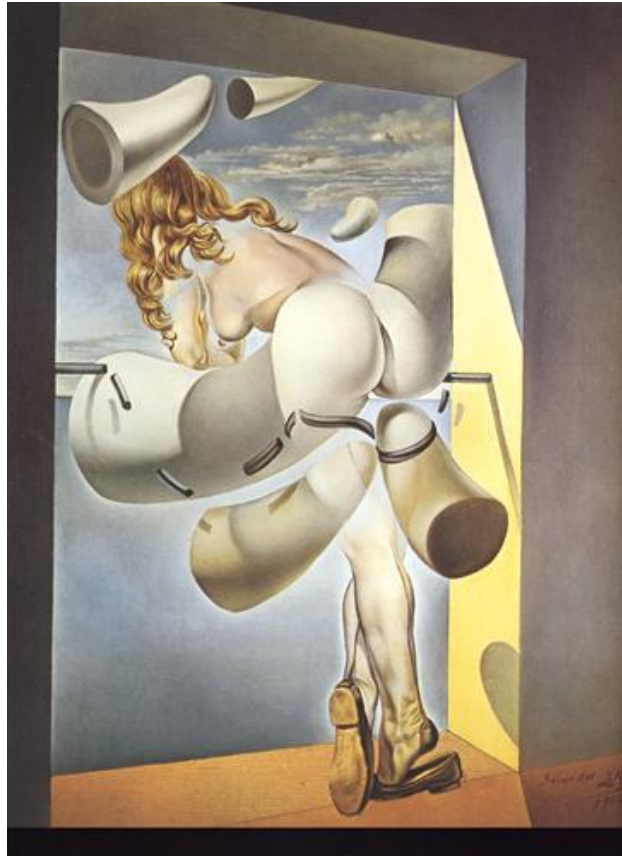
ภาพนี้นับเป็นผลงานชิ้นเอกที่ยอดเยี่ยมที่สุดแห่งศตวรรษที่ 20 ของซัลวาดอร์ ดาลี ในภาพเริ่มต้นด้วยภูมิทัศน์ทะเลทรายที่สวยงามแปลกตาซึ่งคาดว่าน่าจะเป็นภาพของชายฝั่งคาลันตา ในประเทศสเปน ภาพวาดนี้ได้แรงบันดาลใจมาจากเย็นวันหนึ่งที่ดาลีและกาล่าภรรยาของเขาต้อนรับแขกด้วยด้วยไวน์และชีสคามองแบร์ หลังจากรับประทานอาหารเสร็จจากาล่าและแขกออกไปดูหนึ่งด้วยกัน แต่ดาลีเลือกที่จะอยู่บ้านเนื่องจากปวดหัว เมื่อเขาตื่นขึ้นมาไม่พบกาล่า จึงหันไปมองนาฬิกา แล้วรู้สึกว่าการเวลานั้นเคลื่อนไปอย่างเชื่องช้าเหลือเกิน แล้วหันไปเห็นชีสที่ละลายอยู่บนโต๊ะ ดาลีจึงสร้างสรรค์งานศิลปะชิ้นนี้ขึ้นมา ในภาพมีนาฬิกาเรือนหนึ่งพาดอยู่บนต้นไม้ในลักษณะที่เป็น การเตือนความทรงจำว่า ช่วงระยะเวลาของเหตุการณ์อันหนึ่งอาจได้รับการยืดขยายออกไปในความ ทรงจำ อีกเรือนหนึ่งมีแมลงวันอยู่บนนาฬิกา อาจเปรียบถึงความทรงจำเป็นบางสิ่งบางอย่างที่น่าเสีย ผุพังเช่นเดียวกับการหลอมละลาย นาฬิกาเรือนที่สามมีลักษณะที่ผิดปกติรูปร่างโค้งงออยู่เหนือ สิ่งมีชีวิตที่รูปร่างคล้ายวาฬซึ่งรูปร่างผิดแปลกไปจากปกติ มีนาฬิกาเรือนหนึ่งซึ่งไม่ได้หลอมละลาย แต่กลับถูกคลุมด้วยมดหลายตัวซึ่งดูเหมือนว่ากำลังกลืนกินนาฬิกาเรือนนั้นอย่างตะกตะกกลาม เช่นเดียวกับที่มันกลืนกินเวลาเกี่ยวกับการดำรงอยู่ของเราไปนั่นเอง

ภาพที่ 25 Swans Reflecting Elephants

ที่มา: Salvador Dali (1937)

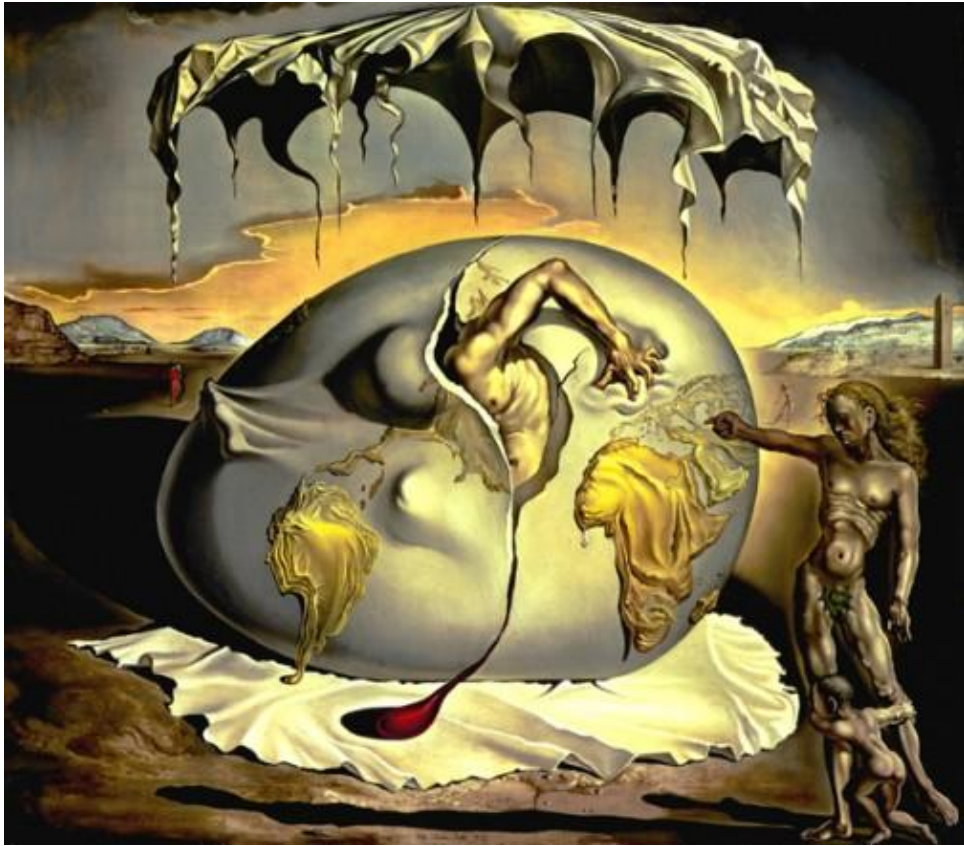
ภาพนี้เป็นหนึ่งในภาพลวงตาของซัลวาดอร์ ดาลี ที่ทำทาสายทุกสายตา ถึงแม้จะไม่ได้เป็นผู้ที่ชื่นชอบงานศิลปะก็ตาม ในภาพนี้ได้ซ่อนภาพบางอย่างเอาไว้ หงส์ที่อยู่ในบ่อน้ำทำให้เกิดเงาสะท้อนบนผิวน้ำ เป็นภาพลวงตาที่เมื่อดูแล้วจะเห็นว่าเป็นรูปช้าง คอและปีกของหงส์ทำให้ภาพที่สะท้อนดูเหมือนหูและงวงช้าง ต้นไม้ที่อยู่ริมน้ำทำให้ดูเหมือนลำตัวและขาของช้าง พื้นหลังของภาพเป็นภูมิทัศน์ของเขตแคทาโลเนีย ในสเปน ซึ่งเป็นบ้านเกิดของซัลวาดอร์ ดาลี

ภาพที่ 26 Young Virgin Auto-Sodomized by the Horns of Her Own Chastity

ที่มา: Salvador Dali (1954)

ในภาพนี้มีหญิงสาวยื่นพินิจตัวออกไปนอกหน้าต่าง บริเวณแก้มก้นของมีวัตถุที่รูปร่างคล้ายเขาสัตว์จัดเรียงอยู่ซึ่งสามารถตีความได้ว่าเป็นอวัยวะเพศชาย และหญิงสาวในภาพกำลังถูกร่วมรักทางทวารหนักอยู่ แรงบันดาลใจในภาพนี้มาจากการที่ดาลีเห็นงานโฆษณาถุงน่องในหนังสือพิมพ์ และจากการจัดวางตำแหน่งและรูปลักษณ์ของหญิงสาว เมื่อเปรียบเทียบกับผลงานของดาลีที่ชื่อว่า Figure at the Window ซึ่งเป็นภาพน้องสาวของเขาที่เป็นนางแบบ อยู่ในท่าทางแบบเดียวกันกับภาพนี้ มองจากหน้าต่างออกไปยังทะเล สามารถตีความได้ว่าดาลีอาจต้องการเสียดสีน้องสาวของเขาเองผ่านผลงานชิ้นนี้ เนื่องจากเธอเคยเขียนหนังสือเกี่ยวกับพี่ชายผู้โด่งดังของเธอ ซึ่งดาลีเห็นว่ามันไม่ได้ทำให้ตัวเขาดูดีขึ้นมาเลย

ภาพที่ 27 Geopoliticus Child Watching the Birth of the New Man
ที่มา: Salvador Dali (1943)

ภาพนี้ได้แรงบันดาลใจมาจากสมัยเรอเนซองส์ เป็นการมองย้อนกลับไปอดีตซึ่งเกิดขึ้นในเวลาใกล้เคียงกับการที่ซัลวาดอร์ ดาลี หันกลับมาสนใจศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกอีกครั้ง ภาพนี้สะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของประเทศสหรัฐอเมริกาที่มีต่อโลกในทัศนคติของดาลีเอง คนผู้ชายกำลังออกมาจากเปลือกไข่นำมาซึ่งการเกิดประเทศใหม่คือ สหรัฐอเมริกานั้นเอง ทำให้บริเวณที่ดูเหมือนแผนที่ของประเทศแอฟริกาและอเมริกาได้ขยายใหญ่ขึ้นเป็นตัวแทนของการเติบโตที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งของประเทศโลกที่สาม ในขณะที่ยุโรปกำลังถูกบดขยี้ด้วยมือของชายที่กำลังออกมา แสดงให้เห็นถึงความสำคัญที่ลดน้อยลงในฐานะการเป็นมหาอำนาจของโลก ผ้าที่อยู่ด้านบนและด้านล่างของไข่เปรียบเสมือนนรกของสหรัฐอเมริกา บนผ้านั้นมีหยดเลือดอยู่ด้วย เพื่อสื่อให้เห็นว่า การจะเกิดเป็นประเทศใหม่ได้นั้นก็ต้องแลกมาด้วยความเจ็บปวด ทุกข์ทรมาน คนที่มีทั้งเพศหญิงและเพศชายอยู่ในร่างเดียวกันยืนอยู่บริเวณใกล้ๆไข่แล้วชี้ไปยังคนที่กำลังออกมาจากไข่ รับรู้ถึงการเปลี่ยนไปของโลก เด็กมีท่าทางหวาดกลัวแสดงถึงความน่ากลัวของยุคสมัยใหม่

ภาพที่ 28 Pieta or Revolution by Night

ที่มา: Max Ernst (1923)

ภาพนี้เป็นผลงานชิ้นเยี่ยมของแมกซ์ แอนส์ (Max Ernst) เป็นภาพลึกลับที่เกี่ยวข้องกับพื้นฐานความคิดของซิกมันด์ ฟรอยด์ ซึ่งผู้เป็นบุตรชายได้แข่งขันกับพ่อเพื่อที่จะแย่งความรับจากแม่ รวมถึงความกลัวจากการถูกทำหมันโดยพ่อของตน ภาพของพ่อที่คุกเข่าอุ้มบุตรชายไว้ในท่าที่เป็นได้ทั้งการบวงสรวงและแบบประเพณีอย่างปิเอต้า มีฝักบัวสีขาวหัวสีน้ำเงินเป็นสัญลักษณ์ของอวัยวะเพศชาย ด้านหลังภาพเป็นฉากเบลอๆ ดูเหมือนเงา ไม่เน้นให้มีความชัดเจน นอกจากนี้อาจแสดงถึงตัวแอนส์ที่กับพ่อของเขาเกี่ยวกับชีวิตลำเค็ญในวัยเยาว์ที่ผูกพันกับพ่อ เขาวาดภาพนี้เพื่อต่อต้านบิดาผู้เคร่งศาสนาโดยนำเสนอภาพบิดาที่กำลังโอบอุ้มตัวเขาซึ่งแข็งทื่อเป็นหิน เป็นการเลียนแบบภาพพระแม่อุ้มศพพระเยซูหลังจากถูกนำลงมาจากไม้กางเขน

ภาพที่ 29 The Fireside Angel

ที่มา: Max Ernst (1937)

ภาพนี้มักซ์ แอนสท์ วาดขึ้นเนื่องจากได้แรงบันดาลใจมาจากเหตุการณ์ทางการเมือง หลังการพ่ายแพ้ของ Spanish Republicans ในสงครามกลางเมือง โดยสงครามนี้ผู้นำฟาสซิสต์สเปนได้รับการสนับสนุนจากเยอรมนีและอิตาลีจนได้รับชัยชนะในที่สุด เป้าหมายของมักซ์ แอนสท์ คือการแสดงให้เห็นถึงความโกลาหลวุ่นวายที่เขาเห็นแผ่กระจายไปทั่วยุโรปและความหายนะที่ลัทธิฟาสซิสต์นำมาสู่ประเทศสเปน โดยใช้ชื่อของภาพนี้เพื่อช่วยในการปลุกความรู้สึกสับสนวุ่นวายและการทำลายล้าง การใช้คำว่า “angel” เพื่อทำให้เกิดความสับสนเนื่องจากสัญลักษณ์ที่แปลกประหลาดของสิ่งที่อยู่ในภาพขัดแย้งกับชื่อภาพ เป็นการกระตุ้นให้ผู้ชมตั้งคำถามกับความเชื่อในสิ่งที่เคยเข้าใจว่าเป็น “angel” อาจเปรียบได้ว่าศิลปินต้องการกระตุ้นให้ประชาชนในประเทศตระหนักถึงการที่ลัทธิฟาสซิสต์ปกครองประเทศนั้นไม่ได้อย่างที่ทุกคนเข้าใจ

ภาพที่ 30 Europe after the Rain, II

ที่มา: Max Ernst (1940)

ภาพนี้เป็นผลงานชิ้นเอกของแมกซ์ แอนสท์ ให้อารมณ์สิ้นหวังหดหู่ ความเหนื่อยล้าทางร่างกาย และความหวาดกลัวต่อพลังทำลายล้างของสงคราม ในภาพเป็นการผสมผสานกันระหว่างภาพฝนตกหลังจากเกิดไฟไหม้ อุทกภัยในคัมภีร์ไบเบิล และช่วงที่เกิดความรุนแรง ผู้คนถูกฆ่าโดยผู้มีอำนาจ ภูมิทัศน์ในภาพชวนให้นึกถึงภาพวาดคลาสสิกของซากปรักหักพัง เต็มไปด้วยรูปปั้นรกร้าง เป็นเรื่องกึ่งจินตนาการเกี่ยวกับผู้มีชีวิตรอดจากสงครามที่ถูกลี้ภัย รูปปั้นผู้หญิงใส่หมวกที่มีรูปนกเกาะอยู่ด้านบนกำลังถูกทหารคุกคามด้วยหอก อาจเป็นสัญลักษณ์ของการที่อารยธรรมยุโรปถูกทำลายล้าง

ภาพที่ 31 The Antipope

ที่มา: Max Ernst (1941)

ภาพนี้แสดงให้เห็นถึงความสับสนวุ่นวายที่เกิดขึ้นในชีวิตส่วนตัวของแม็กซ์ แอนสท์ ในช่วงเวลานั้นถึงแม้เขาจะแต่งงานกับกุเกนไฮม์แต่ก็ยังคงมีความสัมพันธ์ลึกซึ้งกับลีโอนอร์ล่าซึ่งเป็นศิลปินแนวเหนือจริงเหมือนกันกับเขา ภาพนี้ได้แรงบันดาลใจมาจากการที่แม็กซ์ แอนสท์ใช้เวลาหลายชั่วโมงในการชู้ม้ากับลีโอนอร์ล่า ภาพนทหลายๆตัวที่รวมกันอยู่บนหัวม้าทางด้านซ้ายมือเปรียบได้กับความหลงใหลของแม็กซ์ แอนสท์ ส่วนม้าเป็นตัวแทนของลีโอนอร์ล่า โดยภาพนี้สามารถตีความได้ว่า ความสัมพันธ์ระหว่างแม็กซ์ แอนสท์ และ ลีโอนอร์ล่ากำลังจะจบลงเร็วๆนี้ เนื่องจากเธอกำลังจะย้ายไปอยู่กับสามีที่แม็กซิโก

ภาพที่ 32 Men Shall Know Nothing of This

ที่มา Max Ernst (1923)

ภาพนี้มีมีเสี้ยวพระจันทร์สีเหลืองนวลเพื่อช่วยไม่ให้นกหวีดอันเล็กๆ หล่นลงพื้น โดยที่มิคนสังเกตเห็นนกหวีดอันนี้และคิดว่านกหวีดอันนี้มีจุดหมายจะขึ้นไปยังดวงอาทิตย์ ดวงอาทิตย์ถูกแบ่งเป็นสองส่วนเพื่อให้หมูนได้ดีขึ้น มีคนเหยียดแขนขาออก และมีมือปิดบังโลกเอาไว้ตรงกลางภาพ สามารถตีความได้ว่า ที่ด้านบนมีพระอาทิตย์ลึกลับกำลังแผ่รังสีลงมายังโลก รูปคนที่กางแขนขาออกนั้นคือชายหญิงที่มีเพศสัมพันธ์กันอยู่กลางอากาศ ด้านบนเป็นพระจันทร์คว่ำดูเหมือนร่มชูชีพที่ช่วยพยุงนกหวีดอันเล็กๆเอาไว้ ด้านล่างเป็นทะเลทรายแห้งแล้งรูปร่างคล้ายอวัยวะภายใน มีหินที่ตั้งเด่นขึ้นมาสองชิ้น ซึ่งเป็นนัยยะที่สื่อถึงเพศหญิงและเพศชาย

ภาพที่ 33 The Mysteries of the Horizon

ที่มา: Rene Magritte (1928)

ภาพนี้มีผู้ชายสามคนคิดว่าน่าจะเป็นคนคนเดียวกัน สวมหมวกทรงกะลา ยืนอยู่กลางแจ้งท่ามกลางแสงจันทร์ โดยหันหน้าไปต่างทิศกัน บนท้องฟ้ามีพระจันทร์อยู่เหนือศีรษะของทั้งสาม ในภาพวาดของเรเน่ มากริตต์ มักปรากฏภาพชายสวมหมวกทรงกะลาอยู่ในหลายๆชิ้นงาน โดยภาพนี้สะท้อนให้เห็นถึงการเคลื่อนไหวที่ค่อยๆก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงดังเช่นการเคลื่อนไหวของชายในภาพ ซึ่งในที่นี้ตัวศิลปินต้องการสื่อถึงการเคลื่อนไหวทางปรัชญาที่มุ่งเทให้กับการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับการปฏิบัติ

ภาพที่ 34 The collective invention

ที่มา: Rene Magritte (1934)

ภาพนี้เรเน่ มากิริตต์แสดงให้เห็นถึงความแปลกประหลาดที่ซ่อนอยู่ภายใต้เบื้องหลังสิ่งที่ทุกคนคุ้นเคยกันเป็นอย่างดี โดยการผสมผสานปลาเข้ากับช่วงขาของผู้หญิงขึ้นมาเกยอยู่บริเวณชายหาด สามารถตีความได้ว่านี่อาจเป็นการล้อเลียนนางเงือกในจินตนาการของคนทั่วไป เรเน่ได้ลบภาพในอุดมคติที่ว่านางเงือกต้องเป็นหญิงสาวสวยงาม ดุ๊กดิ๊กกลับนำค้นหา ครึ่งบนเป็นคน มีช่วงขาเป็นปลา แต่กลับใช้สิ่งที่ตรงกันข้ามมานำเสนอแทน

ภาพที่ 35 The Lovers II

ที่มา: Rene Magritte (1928)

ภาพนี้เป็นรูปคนสองคนอยู่ในห้อง กำลังจูบกันผ่านผ้าคลุม ผนังห้องเป็นสีเทาอมฟ้า ครึ่งล่างเป็นโทนสว่างกว่าครึ่งบน ผู้ชายสวมชุดสูทสีดำทับเสื้อเชิ้ตสีขาวกำลังโอบกอดผู้หญิงในชุดเสื้อแขนกุดสีแดง ผู้หญิงเอียงศีรษะขึ้นรับในขณะที่ผู้ชายโน้มตัวลงจูบ โดยโทนสีทั้งหมดที่อยู่ในภาพ แสดงให้เห็นถึงอารมณ์ รัก โลก โกรธ หลง ซึ่งเป็นเรื่องปกติของคนที่อยู่ในห้วงความรัก

บทที่ 4
วิเคราะห์ผลงานของเท็ตสึยะ อิชิดะ

ภาพที่ 2 ผลงานของเท็ตสึยะ อิชิดะ

ที่มา: Tetsuya Ishida (1995)

ภาพนี้มีชายหนุ่มสามคนนั่งอยู่ในลักษณะที่ดูแล้วเหมือนร่างกายเป็นส่วนหนึ่งของตัวรถไฟ ทำทางแข็งที่อร่ามกับเป็นหุ่นยนต์ ไร้ชีวิตชีวา ภาพนี้แสดงให้เห็นว่ารถไฟและชีวิตของชาวญี่ปุ่นได้หลอมหลวมเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันไปแล้วโดยสิ้นเชิง เนื่องจากรถไฟถือเป็นการคมนาคมที่คนญี่ปุ่นใช้มากที่สุด เป็นสิ่งไม่สามารถตัดขาดได้จนทำให้ดูเหมือนชีวิตของชาวญี่ปุ่นนั้นได้ถูกควบคุมด้วยรถไฟ แทนที่จะเป็นคนที่ควบคุมรถไฟ

ภาพที่ 3 ผลงานของเท็ตสึยะ อิชิดะ

ที่มา: Tetsuya Ishida (1996)

ภาพนี้เป็นภาพที่สะท้อนให้เห็นถึงวิถีชีวิตของมนุษย์เงินเดือนซึ่งนับว่าเป็นแรงงานส่วนมากในสังคมญี่ปุ่น ทุกคนแต่งกายเหมือนกัน นั่งอยู่ในท่าทางแบบเดียวกัน อยู่ภายในร้านอาหารที่เป็นร้านอาหารจานเดียวซึ่งเป็นที่นิยมของคนทำงานในประเทศญี่ปุ่น แต่สิ่งที่พนักงานเสิร์ฟให้แก่เหล่ามนุษย์เงินเดือนในภาพนั้นกลับไม่ใช่อาหารอย่างที่ควรจะเป็น แต่เป็นการใช้สว่านป้อนเข้าปาก ทำให้คล้ายกับการป้อนอาหาร แต่เมื่อมองแล้วให้ความรู้สึกเหมือนพนักงานที่กำลังประกอบหุ่นยนต์เสียมากกว่า สามารถตีความได้ว่าสิ่งที่เป็นตัวขับเคลื่อนสังคมญี่ปุ่นนั้น ไม่ใช่เรื่องของการผลิตอาหารหรือพืชผลทางการเกษตร หากแต่เป็นเรื่องของอุตสาหกรรมและเทคโนโลยีต่างๆ ที่มีบทบาทมากเสียจนทำให้คนญี่ปุ่นมีชีวิตคล้ายกับหุ่นยนต์มากขึ้นทุกวัน

ภาพที่ 4 ผลงานของเท็ตสึยะ อิชิดะ

ที่มา: Tetsuya Ishida (1996)

ภาพนี้เป็นภาพของพนักงานบริษัทรถยนต์ เห็นได้จากการที่ป้ายชื่อยี่ห้อและตราสัญลักษณ์รถยนต์อย่างชัดเจน ทุกคนสวดมนต์ที่มีรูปร่างเป็นรถยนต์ บางคนสวมหมวกเป็นล้อรถยนต์ บางคนสวมหมวกกันน็อคที่เป็นรูปร่างตัวรถยนต์ บางคนใส่หูฟังที่มีลักษณะเหมือนล้อรถยนต์ แม้กระทั่งรองเท้าก็เป็นรูปร่างรถยนต์ ทั้งหมดเหล่านี้ล้วนสะท้อนให้เห็นถึงการที่ประเทศญี่ปุ่นถูกครอบงำโดยทุนนิยม ด้วยอุตสาหกรรมยานยนต์ที่นับว่าเป็นอุตสาหกรรมหลักที่สำคัญของญี่ปุ่นทำให้พนักงานเหล่านี้ล้วนแบกภาระหน้าที่การงานเอาไว้มากเสียจนแทบจะไม่มีชีวิตเป็นของตัวเองอย่างแท้จริง ทุกสิ่งทุกอย่างต้องทุ่มเทให้กับบริษัท เหมือนคนที่ถูกครอบงำด้วยความคิดที่ว่างานคือสิ่งที่สำคัญที่สุดที่ต้องทุ่มเทและอุทิศตัวให้

ภาพที่ 5 ผลงานของเท็ตสึยะ อิชิดะ

ที่มา: Tetsuya Ishida (1997)

ภาพนี้เป็นภาพที่ชี้ให้เห็นถึงระบบทุนนิยม และการกลายเป็นอุตสาหกรรมของประเทศญี่ปุ่น โดยเปรียบคนเป็นเหมือนสิ่งของที่อยู่บนสายพานการผลิต มีคนคอยถือไม้ตะขอเกี่ยวกระตุ้นให้คนเดินต่อไปบนสายพานการผลิตนั้น เปรียบเสมือนนายจ้างที่เฝ้าจับตามองให้ลูกจ้างทำงานอย่างแข็งขัน โดยไม่ให้หยุดพักเพื่อให้ได้ผลผลิตเยอะที่สุด คนที่วิ่งอยู่บนสายพานมีท่าทีหวาดกลัวและวิ่งอย่างเต็มที่จนสุดสายพาน อาจตีความได้ว่าตัวเท็ตสึยะ อิชิดะเอง ไม่เห็นด้วยกับการเป็นทุนนิยม และการกลายเป็นอุตสาหกรรมของญี่ปุ่น อีกทั้งยังรู้สึกว่าเป็นสิ่งที่น่ากลัวอีกด้วย

ภาพที่ 6 ผลงานของเท็ตสึยะ อิชิตะ

ที่มา: Tetsuya Ishida (1997)

ภาพนี้เป็นภาพของมนุษย์เงินเดือนที่มีสีหน้าดูเหน็ดเหนื่อยผสมผสานเข้ากับรถโฟล์คลิฟท์ ส่วนแขนกลายเป็นอะไหล่ที่ให้บริการยกของ โดยในภาพนี้เป็นการยกกระเป๋าทำงานขึ้น สามารถตีความได้ว่าคนทำงานในญี่ปุ่นแบกรับภาระหน้าที่ในการทำงานค่อนข้างหนัก และท่าทางของคนในรูปที่ดูเหมือนกำลังโค้งลงราวกับกำลังศิโรราบต่ออะไรบางอย่าง อาจหมายถึงการทุ่มเททำงานให้กับบริษัทด้วยความเต็มใจถึงแม้จะต้องเหน็ดเหนื่อยสักเท่าไรก็ตาม

ภาพที่ 7 ผลงานของเท็ตสึยะ อิชิดะ

ที่มา: Tetsuya Ishida (1998)

ภาพนี้เป็นภาพของบรรยากาศการสัมภาษณ์งานในบริษัทญี่ปุ่น ที่มีผู้สัมภาษณ์ถึง 3 คน ร่างกายของผู้สัมภาษณ์กลายเป็นกล้องจุลทรรศน์ สื่อให้เห็นว่าการถูกสัมภาษณ์ไม่ต่างกับการถูกส่องด้วยกล้องจุลทรรศน์ ที่ผู้สัมภาษณ์สามารถมองเห็นได้ทุกซอกทุกมุม เป็นการสัมภาษณ์ที่ถูกซักถามแบบละเอียดยิบ ซึ่งก่อให้เกิดความตึงเครียดและกดดันเป็นอย่างมาก

ภาพที่ 8 ผลงานของเท็ตสึยะ อิชิดะ

ที่มา: Tetsuya Ishida (1998)

ภาพนี้เป็นภาพที่ร่างกายของมนุษย์ได้กลายเป็นถุงพลาสติกของร้านสะดวกซื้อ แต่ละคนในภาพอยู่ในอิริยาบถที่แตกต่างกันไป มีทั้งกินข้าว ฟังเพลง อ่านนิตยสาร เป็นการเสียดสีสังคมว่าทุกอย่างในชีวิตกลายเป็นสิ่งสำเร็จรูปอยู่ในร้านสะดวกซื้อไปเสียหมด ทุกสิ่งทุกอย่างสามารถหาซื้อได้ในร้านสะดวกซื้อ ไม่ว่าจะเป็น อาหาร ขนม เครื่องดื่ม นิตยสาร หรือแม้กระทั่งการส่งแฟกซ์ ก็ยังสามารถทำได้ที่ร้านสะดวกซื้อ เปรียบเหมือนทุกคนเอาชีวิตไปฝากไว้กับร้านสะดวกซื้อ

ภาพที่ 9 ผลงานของเท็ตสึยะ อิชิดะ

ที่มา: Tetsuya Ishida (1999)

ภาพนี้เป็นภาพในโรงพยาบาลที่แทบจะไม่เหลือเค้าโครงของความเป็นโรงพยาบาลอยู่เลย ในห้องเต็มไปด้วยรถเข็นที่ไม่สามารถใช้งานได้อีกต่อไปนำมาทำเป็นเตียงผู้ป่วย แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของอุตสาหกรรมยานยนต์ที่มีต่อประเทศญี่ปุ่น ที่ถึงแม้จะเป็นในโรงพยาบาลก็ยังหนีไม่พ้นเรื่องนี้ และอาจตีความหมายได้ว่าประเทศญี่ปุ่นให้ความสำคัญเรื่องอุตสาหกรรมมากเกินไป จนทำให้สังคมเกิดอาการป่วย ผู้คนตกเป็นทาสของระบบทุนนิยมไปทั้งหมด

ภาพที่ 10 ผลงานของเท็ตสึยะ อิชิดะ

ที่มา: Tetsuya Ishida (1999)

ภาพนี้เป็นภาพของชายคนหนึ่งลำตัวอยู่ในอาคารเรียน มีแค่ส่วนหัวโผล่ออกมา ทั้งสองมืออยู่ในลักษณะเหมือนกำลังโอบอาคารเรียนทั้งหลังเอาไว้ แล้วมองไปยังเด็กๆ ที่เล่นอยู่ในสนามด้วยสีหน้าเป็นกังวล สะท้อนให้เห็นถึงตัวเท็ตสึยะเองรู้สึกกังวลกับสภาพสังคมในโรงเรียนของญี่ปุ่น เขามองว่าโรงเรียนเต็มไปด้วยความเข้มงวด ไร้ซึ่งอิสรภาพ เหมือนกับว่าโรงเรียนเป็นสถานที่กักขังทั้งทางร่างกาย และจิตใจ

ภาพที่ 13 ผลงานของเท็ตสึยะ อิชิดะ

ที่มา: Tetsuya Ishida (2001)

ภาพนี้สะท้อนให้ว่าในสายตาเท็ตสึยะแล้ว คนญี่ปุ่นไม่ต่างอะไรจากหุ่นยนต์ที่ไร้ซึ่งความเป็นมนุษย์ กลายเป็นสิ่งไม่มีชีวิตที่ถูกความเจริญของสังคมและระบบทุนนิยมมาแสวงหาผลประโยชน์ ทุกส่วนของร่างกายกลายสภาพเป็นสิ่งก่อสร้างต่างๆที่ไม่ใช่วัยระของมนุษย์อีกต่อไป กลายเป็นถนนหนทาง และรางรถไฟ เปรียบเสมือนว่าระบบทุนนิยมทำให้มนุษย์กลายเป็นทาส ใช้มนุษย์เป็นทางลัดเพื่อให้ตัวระบบทุนนิยมเองเติบโตขึ้นเรื่อยๆ ในขณะที่ความเป็นมนุษย์ของคนเราก็จะลดน้อยลงไปเรื่อยๆ

ภาพที่ 15 ผลงานของเท็ตสึยะ อิชิดะ

ที่มา: Tetsuya Ishida (2002)

ภาพนี้เป็นภาพของชายคนหนึ่งที่เขาไปอยู่ในที่นอนของเด็ก สีหน้าและท่าทางราวกับกลับไปเป็นเด็กเล็กอีกครั้ง แสดงให้เห็นถึงความสิ้นหวังของเท็ตสึยะที่มองว่าผู้คนในสมัยนั้นไร้ซึ่งวุฒิภาวะของความเป็นผู้ใหญ่ ถึงแม้ร่างกายภายนอกจะดูเป็นผู้ใหญ่เต็มตัวแล้ว แต่ท่าทางกลับเหมือนเด็กเล็กที่ยังไม่รู้เรื่องรู้อะไร ไม่สามารถควบคุมแม้กระทั่งการห้ามไม่ได้นมไหลออกจากปาก ดูอ่อนแอและ

เปราะบางในความคิดของเท็ตสึยะ

ภาพที่ 16 ผลงานของเท็ตสึยะ อิชิดะ

ที่มา: Tetsuya Ishida (2002)

ภาพนี้เป็นหนึ่งในไม่กี่ชิ้นงานของเท็ตสึยะที่ปรากฏรูปผู้หญิงอยู่ในชิ้นงาน ผู้หญิงในภาพนั่งอยู่บนเก้าอี้ในห้องที่ว่างเปล่า สีหน้าเหนื่อยอ่อนราวกำลังงีบหลับ มีแมวสองตัวอยู่เป็นเพื่อน ตัวของผู้หญิงตั้งแต่ช่วงเอวลงไปกลายเป็นไม้หนีบผ้า สะท้อนให้เรื่องการแบ่งแยกทางเพศของญี่ปุ่น ผู้หญิงในญี่ปุ่นถูกมองว่ามีหน้าที่ที่ต้องอยู่กับบ้าน ภาระที่ต้องรับผิดชอบก็คืองานบ้านทั้งหมด ต้องคอยปรนนิบัติสามีและลูกๆ ในขณะที่สามีออกไปทำงาน ลูกๆไปโรงเรียน ภรรยาก็ต้องทำงานบ้านอย่างหนัก จะมีก็แต่สัตว์เลี้ยงอยู่เป็นเพื่อน

ภาพที่ 18 ผลงานของเท็ตสึยะ อิชิดะ

ที่มา: Tetsuya Ishida (2003)

ภาพนี้เป็นภาพที่คนผู้ใหญ่ที่ป่วยจนอวัยวะของร่างกายผิดแปลกไปจากเดิม ไม่ต่างจากหุ่นยนต์ อยู่ในสภาพไม่ได้สติราวกับไม่มีชีวิตแล้ว ไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้ จนต้องให้เด็กน้อยเป็นผู้นำทาง มุ่งหน้าไปยังบริเวณที่มีทุ่งหญ้าเขียวสดอยู่ท่ามกลางแสงสว่าง สะท้อนให้เห็นว่าในทัศนคติของเท็ตสึยะนั้น สังคมและผู้คนและในยุคของเขานั้นช่างน่าสิ้นหวัง ไร้ซึ่งความสามารถที่จะพัฒนาสิ่งใดให้ดีขึ้นมาได้อีกแล้ว มิหนำซ้ำยังไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้อีกด้วย แต่เด็กรุ่นใหม่คือความหวังที่จะนำพาสังคมและช่วยให้ผู้คนหลุดพ้นไปสู่สิ่งที่ดีกว่า

ภาพที่ 19 ผลงานของเท็ตสึยะ อิชิตะ

ที่มา: Tetsuya Ishida (2004)

ภาพนี้มีประเด็นชัดเจนในเรื่องของความไม่เท่าเทียมทางเพศ การถูกกดขี่ของเพศหญิง เห็นได้จากการเปรียบเทียบที่แตกต่างกันโดยสิ้นเชิงในภาพ ผู้ชายอยู่ทางด้านที่มีสีสันสดใส มีทางเดินให้สามารถลุกออกจากเตียงได้ ซึ่งหมายความว่าผู้ชายมีโอกาสทางสังคมมากกว่าผู้หญิง ได้พบเจอโลกภายนอกมากกว่า มีสังคมมากกว่า ในขณะที่ผู้หญิงใส่เพียงแค่ชุดชั้นใน นอนอยู่ในด้านที่มีม่านที่มีทางหลอกตาว่าเหมือนสามารถไปต่อได้ แต่ที่จริงแล้วคือกำแพง ไม่สามารถลุกออกไปไหนได้ ดูโดดเดี่ยวและน่ากลัว จึงตีความได้ว่าผู้หญิงถูกเป็นวัตถุทางเพศสำหรับผู้ชาย ต้องรองรับอารมณ์ของเพศชาย และมีโอกาสทางสังคมน้อยกว่า

ภาพที่ 20 ผลงานของเท็ตสึยะ อิชิดะ

ที่มา: Tetsuya Ishida (2004)

ภาพนี้เป็นภาพที่ดูแล้วหดหู่ น่าสยดสยอง ผู้ชายในภาพเสียชีวิตโดยมีมือถือที่ฉายรายการข่าวของผู้นำสหรัฐอเมริกาวางทับอยู่บนใบหน้าที่เต็มไปด้วยเลือด สะท้อนให้เห็นถึงการมีบทบาทของสื่อที่สามารถทำให้ผู้ร้ายกลายเป็นคนดีได้ ตัวเท็ตสึยะเองมองว่าอเมริกาไม่ใช่ประเทศที่ช่วยเหลือใครด้วยความจริงใจ และเขายังไม่ลืมถึงสิ่งที่อเมริกาได้ทำเอาไว้กับญี่ปุ่นในสมัยสงคราม จึงนำเสนอผ่านรูปของคนตายที่เต็มไปด้วยเลือดเช่นเดียวกับในสมัยสงคราม

บทที่ 5

สรุปและอภิปรายผล

จากการศึกษาภาพวาดแนวเหนือจริงของจิตรกรตะวันตก เช่น ซัลวาดอร์ ดาลี, มักซ์ แอนสท์ และ เรเน่ มากริตต์ พบว่าการสร้างสรรค์ผลงานของพวกเขาล้วนมีแนวคิด ปรัชญา การต่อต้านเหตุผล การต่อต้านศาสนา ตั้งต้นเป็นศรัทธากับชนชั้นกลางและคริสต์ศาสนาเพราะถือว่าทั้ง 2 สิ่งนั้นเป็นต้นเหตุที่นำประเทศหรือโลกเข้าสู่สงครามทั้งโดยตรงและโดยอ้อม วิธีที่แสดงความเป็นปฏิกษก็คือต่อต้านค่านิยมของชนชั้นกลางและจริยธรรมความเชื่อของคริสต์ศาสนา โดยเก็บสะสมความคับข้องใจหรือความขุ่นแค้นไว้มากจนเกิดการปะทุระเบิดออกมาในผลงาน มีทั้งความบีบคั้นทางการเมืองและสังคม และมีทั้งสงครามโลกครั้งที่ 1 และ 2 ที่กระทบถึงชีวิตของพวกเขาศิลปินในแนวเซอร์เรียลลิซึมในฝรั่งเศส และในยุโรป กลุ่มเซอร์เรียลลิซึมให้ความสำคัญแต่เฉพาะสิ่งที่เป็นเหตุเป็นผล สิ่งที่เห็นได้ จับต้องได้ พิสูจน์ได้เท่านั้น เพราะต้องการลบล้างค่านิยมของสังคมและชนบททางศิลปวรรณกรรม ซึ่งเป็นที่นิยมในหมู่ชนชั้นกลางในฝรั่งเศส กลุ่มเซอร์เรียลลิซึมเน้นการแสดงให้เห็นถึงความสมจริงของรูปคนกับสิ่งอื่นที่ต่อดิดกัน เพื่อให้ความขัดแย้งปรากฏชัดในภาพวาด เช่น การวาดรูปครึ่งคนครึ่งปลา การดำเนินเรื่องโดยไม่คำนึงถึงลำดับต่อเนื่องของเหตุการณ์ตามความเป็นจริง และกลุ่มเซอร์เรียลลิซึมมักจะใช้ผู้หญิงเป็นเครื่องมือสื่อความปรารถนาในลักษณะทำทนายมากกว่า

ส่วนภาพวาดแนวเหนือจริงของเท็ตสึยะ อิซิดะ ไม่ได้มีแนวคิดลึกซึ้งเกี่ยวกับแนวคิด ปรัชญา และไม่ใช่การต่อต้านศาสนา แต่เป็นการต่อต้านสังคมทุนนิยมเพราะเชื่อว่าสังคมรูปแบบนี้ทำให้คนลดคุณค่าในตัวเองลง ตกเป็นทาสของทุนนิยมจนยอมทำทุกอย่างเพื่อให้ได้มาในสิ่งที่ต้องการ และทำให้สังคมไม่น่าอยู่ โดยมีทั้งความบีบคั้นทางการเมืองและสังคม และมีทั้งสงครามโลกครั้งที่ 1 และ 2 ที่กระทบถึงชีวิตของเท็ตสึยะเช่นเดียวกับศิลปินตะวันตก วิธีที่แสดงออกถึงวิธีที่แสดงความเป็นปฏิกษก็คือต่อต้านค่านิยมที่คนทั่วไปเห็นว่าเป็นสิ่งปกติหรือเป็นสิ่งดี โดยใช้ภาพวาดเป็นสื่อกลางบอกทัศนคติที่เท็ตสึยะมีต่อสังคมญี่ปุ่นในช่วงเวลานั้น และไม่ได้ใช้ผู้หญิงเป็นเครื่องมือสื่อความปรารถนาในลักษณะทำทนาย แต่เป็นการสื่อความให้เห็นมุมมองและวิถีคิดที่สังคมญี่ปุ่นมีต่อผู้หญิง

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

จิระพัฒน์ พิตรปรีชา. **โลกศิลปะ ศตวรรษที่ 20**. กรุงเทพฯ : เมืองโบราณ, 2552.

ไพศาล อีรพงศ์วิษณุพร. **จินตนาการจิตใต้สำนึกเหนือจริงอิง Surrealism**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546.

ลอรีสเซนส์, สเตน. **ซัลวาดอร์ ดาลี เรื่องเหนือจริงยิ่งกว่าภาพเหนือจริง**. (แปลจาก Dali & I : The surreal story โดย นงนุช สิงหเดชะ) กรุงเทพมหานคร : มติชน. 2557.

วิรุณ ตั้งเจริญ และ อำนาจ เย็นสบาย. **ทัศนะวิจารณ์**. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2526

สดชื่น ชัยประสาธน์. **จิตรกรรมและวรรณกรรมแนวเซอร์เรียลิสต์ในประเทศไทย พ.ศ. 2507-2527**. กรุงเทพมหานคร : ด้านสุทธาการพิมพ์. 2539

สี แสงอินทร์. **แมกซ์ แอร์นส์ท : ศิลปินเซอร์เรียลิสต์ผู้ยิ่งใหญ่**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2551

อารี สุทธิพันธ์. **ทัศนศิลป์และความงาม**. กรุงเทพมหานคร : แสงศิลป์การพิมพ์. 2532.

.

ภาษาต่างประเทศ

Alexandrian, Sarane. **Surrealist Art**. London : Thames and Hudson

Cardinal, Roger. & Short, Robert Stuart. **Surrealism Permanent Revelation**. Great Britain : Studio Vista, 1970

Finkelstein, Haim N. **Surrealism and the Crisis of the Object**. Ann Arbor, Michigan : University Microfilms International, 1972

Sas, Miryam. **Fault Lines: Cultural Memory and Japanese Surrealism**. Stanford, California : Stanford University Press, 2001

Swinglehurst, Edmund. **Salvador Dali: exploring the irrational**. London : Tiger Books International, 1996.

Wood, Ghislaine, **Surreal things : surrealism and design** London : V&A, 2007

สื่ออิเล็กทรอนิกส์

จากรัฐมนตรี จันทะวงศ์. **ศิลปะเซอร์เรียลลิสม์ (Surrealism)** [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ 28 ตุลาคม 2557.

เข้าถึงจาก <http://worldcivil14.blogspot.com/2014/02/surrealism.html>

ทัศนศิลป์ลัทธิเซอร์เรียลลิสม์. [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ 30 ตุลาคม 2557. เข้าถึงจาก

http://www.cpss.ac.th/learnonline/art_bun_52/Art/Less_6_0-17.html

เท็ตสึยะ อิซิดะ โนะ เสะไค (โลกของเท็ตสึยะ อิซิดะ) [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ 20 ตุลาคม 2557.

เข้าถึงจาก <http://www.tetsuyaishida.jp/>

ARTATTACK2012. **ลัทธิเซอร์เรียลลิสม์** [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ 29 ตุลาคม 2557. เข้าถึงจาก

<http://www.bkk1.in.th/Topic.aspx?TopicID=114227>

BOOMERONTARIO. (2014). **The dark surrealism of Tetsuya Ishida**[online]. เข้าถึงเมื่อ

29 ตุลาคม 2557. เข้าถึงจาก http://www.virtualjapan.com/wiki/Tetsuya_Ishida

Category:Japanese painters [online]. เข้าถึงเมื่อ 20 ตุลาคม 2557 เข้าถึงจาก

http://en.wikipedia.org/wiki/Category:Japanese_painters

CHAIYAN2222. **ศิลปะลัทธิเหนือจริง** [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ 29 ตุลาคม 2557. เข้าถึงจาก

<https://chaiyan2222.wordpress.com/2011/09/21/ศิลปะลัทธิเหนือจริง-surrealism/>

Cheeranan. **การวิเคราะห์วิจารณ์งานศิลปะ** [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ 29 ตุลาคม 2557. เข้าถึงจาก

<http://cheeranan.exteen.com/20071216/entry>

- Incredible Paintings by Tetsuya Ishida** [online]. เข้าถึงเมื่อ 25 พฤศจิกายน 2557.
เข้าถึงจาก <http://www.toxel.com/inspiration/2008/11/07/incredible-paintings-by-tetsuya-ishida/>
- Karrie Larsson. (2012). **Evolving Dreams: Exploring the Japanese Encounter with French Surrealism** [online]. เข้าถึงเมื่อ 30 ตุลาคม 2557. เข้าถึงจาก
dl.tufts.edu/file_assets/tufts:UA005.033.008.00001
- Max Ernst Biography** [Online]. เข้าถึงเมื่อ 15 เมษายน 2558. เข้าถึงจาก
<http://www.max-ernst.com/biography.jsp>
- Rene Magritte and his paintings** [Online]. เข้าถึงเมื่อ 20 เมษายน 2558. เข้าถึงจาก
<http://www.renemagritte.org/index.jsp>
- Salvador Dali** [Online]. เข้าถึงเมื่อ 13 เมษายน 2558. เข้าถึงจาก
<http://www.wikiart.org/en/salvador-dali>
- Salvador Dali Director's Pick** [Online]. เข้าถึงเมื่อ 13 เมษายน 2558. เข้าถึงจาก
<http://www.dali.com/gallery/singles-suites/director%27s+pickSurrealism>
- ลัทธิเหนือจริง** [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ 30 ตุลาคม 2557. เข้าถึงจาก
http://www.arthousegroups.com/artshow.php?art_showcase_id=278
- Surrealism is ?** [Online]. เข้าถึงเมื่อ 29 ตุลาคม 2557. เข้าถึงจาก
<http://sursurrealism4.blogspot.com/2013/05/blog-post.html>
- Tetsuya Ishida** [Online]. เข้าถึงเมื่อ 20 ตุลาคม 2557. เข้าถึงจาก
http://en.wikipedia.org/wiki/Tetsuya_Ishida
- Tetsuya Ishida Profile** [Online]. เข้าถึงเมื่อ 29 ตุลาคม 2557. เข้าถึงจาก
<http://www.tetsuyaishida.jp/profile/>
- The dark surrealism of Tetsuya Ishida** [Online]. เข้าถึงเมื่อ 29 ตุลาคม 2557. เข้าถึงจาก
<http://theartjunkie.wordpress.com/2014/04/28/the-dark-surrealism-of-tetsuya-ishida/>